

Saarde Sõnumid

Nr 10 (191) 26. november 2018

Hind 0.30 €

Mõtteid isadepäevast

Nii nagu ei saa ühtki inimest olla ilma emata, ei saa kedagi olla ka isata. Isadepäev on kujunenud pühaks, millega märgitakse ära meeste rolli laste kasvatamisel ning avaldatakse tänu isadele ja vanaisadele. Kuigi tänapäeval ei kehti traditsiooniline rollijaotus, on isadepäev tunduvalt raskem juurduma kui emadepäev.

Meie lasteaia toimus isadepäev 8. novembril. Saali astudes oli rõõm näha, et peaaegu kõik isad olid kohal, samuti mõned vanaisad ja emad. Sel aastal otsustasime, et toimub ainult kontsert isade auks. Mõlema rühma lapsed olid selgeks õppinud hulga toredaid laule, mis õpetaja Piia abiga publikule ette kanti. Mitmed isad pälvisid kiidusõnu lasteaia atraktsioonide värvimise ning mööbli ja mänguasjade parandamise eest, ühe poisi onu valmistas koguni uue liivakasti! Vanema rühma lapsed olid vaeva näinud isast portree joonistamisega, samuti värvinud ise jäätisepulgad ära ning nendest oli õpetaja abiga pildiraam valmistatud. Noorema rühma lapsed valmistasid svamitehnikas kaardi, kus oli tore luuletus ning kaardile oli laps liiminud isa tööriistad. Muidugi valmis see töö koos õpetaja ja õpetaja abidega.

Pärast kontserti toimus ühine tantsuring

koos isade ja emadega ning peale seda siirduti vanemasse rühma, kus kõik said maiustada kringli ning koogiga. Need oli meile valmistanud Ille Tiit, suur aitäh Sulle! Laste rõõmsad näod andsid tunnistust sellest, et koos isaga veedetud õhtu oli tore ja lõbus.

Aasta-aastalt muutub isadepäev aina olulisemaks. Välismaal töötamise tõttu aga nähakse isa paljudes kodudes harva. Isadepäeva üritused annavad perele toreda võimaluse koos olla ja ühist aega nautida. Teame kõik, et ema on lapse jaoks ülioluline, aga tegelikult on ka isa olemasolu väga tähtis. Isa rolli tuleks hoopis enam väärtustada, sest tublid isad on seda väärt!

Mõned mõtted isadest:

- Suurim kingitus, mida isa saab oma lapsele teha, on anda talle oma aega ja armastust.
- Üks isa suudab lapsele anda rohkem eluks vajalikke teadmisi kui kümme õpetajat.
- Tõeliselt rikas mees on see, kelle lapsed jooksevad tema käte vahele ka siis, kui tema pihud on tühjad.
- Parim, mida isa saab oma tütre heaks teha, on talle näidata, kuidas ta armastab tema ema.

Isadepäev Surju Lasteaias

- Hea isa on see, kes usub sinusse alati. Ta aitab sind püsti, kui sa kukud ja laseb sul uuesti proovida, isegi kui sa jälle kukud.
  - Isa - maailma jaoks on ta vaid üks mees, lapse jaoks on ta aga terve maailm.
  - Isa ei räägi sulle sellest, kuidas peab elama. Ta elab nii, et see on sulle eeskujuks.
  - Isa on nagu majakas, mis näitab teed. (Tsitaadid pärinevad raamatust „Tänu isale“).
- Jõudu, tervist ja rõõmu Teile, kõik isad ja vanaisad!

Silja Ilomets
Surju Lasteaia direktor

Ootus!

Taas on ligi hiilinud aeg, mil päevavalgus mahub kämblasse ning valget aega jääb järjest vähemaks. Valgus otsekui surutakse ängistavate tangidega kokku, et siis taas valla päästa. Üks aastaring hakkab jälle täis saama ning advent, jõulude ettevalmistuse ajana koputab uksele.

Jõulude ootusaja sõnum on läbi aastatuhandete üks: Looja koputab inimsüdame uksele ning palub sisselaskmist. Selles palumises väljendub sügav lugupidamine inimisiksuse vastu. Tema, kelle olemust võime vaid kuidagi viisi aimata ning kelle täielikuks mõistmiseks puudub meil võimekus, astub ise meie juurde ning esitab meile palve. See, kas avame Talle oma ukse või mitte, on meie endi teha. Võime üpris vabalt jätta palvele vastamata, tehes lihtsalt näo, et ei kuule ega näe või ei usu üleüldse sellisesse koputamisse.

Lahutamatu osa inimisiksuse juurde kuuluvatest isikuomadustest on usk. Igal inimesel on olemas usk. On see usk iseendasse, usk homsesse päeva või helgesse tulevikku. Meil ei teki kahtlustki sellesse, et maakera pöörleb ümber päikese, aga ka see veendumus, millele oleme rajanud oma igapäevatoimetused, põhineb usul, usule sellesse, mida koolis õpetatud. Kogu inimlik elu rajaneb usul. Inimestena me ei tea, mida toob meile homme päev, aga usume, et ta toob head või on parem kui tänane. Usule rajame oma toimetuste positiivsete tulemuste

saavutamiseks suunatud tegevused ning usk on see, mis tiivustab meid omi plaane ellu viima. Olenemata sellest, mida või kuidas usume, on usk meile eluliselt vajalik, nii nagu päikese valgus või sööm värsket õhku, nii vabastab usk meis määratu tahte ja jõu.

Üle kahetuhanda aasta tagasi sisenes Looja jõulusünnimuses meie maailma. Juba siis arvestas ta inimese ja tema vaba tahtega ning ei nõudnud üksikisikult ega inimühiskonnalt enese tunnustamist ega vastuvõtmist. Ta tuli vaikselt, sureliku inimesena. Tuli inimese juurde inimesena, et anda inimesele tagasi see, mille inimene oli ära kaotanud – ühenduse ja osaduse Loojaga.

Täna, üle kahetuhanda aasta hiljem on ta ikka meie juures ning palub meil rakendada oma usk südameukse avamiseks vajaliku tahte äratamiseks. Otsustusõigus on meie käes. Kas on meil julgust rajada oma elu usule Loojasse, võttes tema seadused oma elu alustagedeks. Kui on ning seda teeme, omandame kogemuse. Kogemused on aga need, mis kasvatavad usalduse. Usaldus aga on iga toimiva suhte alustugi.

Täna palub Looja meid – sind ja mind, rakendada oma usk Loojaga suhte loomiseks.

Julgust ja rahulist adventiaega soovides

Arvet Ollino
Saarde koguduse õpetaja

**ESIMESE
ADVENDI
TÄHISTAMINE**

pühapäeval, 2. detsembril

**11.00 esimese adventi jumalateenistus
Saarde kirikus**

**14.00 Olav Ehala ja Nele-Liis Vaiksoo kontsert
kaunimatest paladest Kilingi-Nõmme klubis.**

**16.00 adventitulede süütamine
Kilingi-Nõmme kesklinnas.
Küünlalaternad kaasa!**

Saarde Vallavalitsuse istungitel

30. oktoobril 2018. a

- otsustati sõlmida Osahinguga Saarde Kommunaal tähtajatu kehtivusega avaliku teenindamise leping vallasisesse bussiliikluse korraldamiseks, lähtudes sõidunõudlusest ja vallaelarve eraldistest, õpilaste sõidu korraldamiseks alates 1. novembrist 2018. a.

06. novembril 2018. a

- otsustati teha ehitusjärelvalvet teostava isiku ettekirjutus ja sunniraha rakendamise hoiatus Kilingi-Nõmme linnas Pärnu tn 40 kinnistul asuva ohtliku poolelioleva restorani hoone ja poolelioleva alajaama hoone avade sulgemiseks või muul viisil kolmandate isikute ligipääsupiiramiseks nimetatud hoonetele, samuti hoonete seisundi (ohutuse) hindamiseks auditi või ehitustehnilise uuringu tellimiseks;
- tunnistati vastavaks riigihanke „Kilingi-Nõmme klubi osaline rekonstrueerimine” (riigihanke viitenumber 201033) tähtaegselt esitatud pakkumused, hinnati ja võrreldi esitatud pakkumusi, tunnistati hanke menetluses edukaks pakkujaks ühis-pakkujad Kahu & Kahu Ehitus OÜ ja AS Decora Ehitus, kelle pakkumuse hind on 399 811,69 käibemaksuta (hindamiskriteeriumi alus: madalaim hind), ja kvalifitseeriti riigihanke edukas pakkuja;
- tunnistati vastavateks riigihanke „Lumetõrjetööde teostamine Saarde vallas 2018/2019 talveperioodil” (riigihanke viitenumber 201564) tähtaegselt esitatud pakkumused, hinnati ja võrreldi esitatud pakkumusi, rahuldati FIE Kikepera talu avaldus ning eemaldati pakkuja FIE Kikepera talu edasisest hankemenetlusest, tunnistati hankemenetluses edukateks pakkujateks pakkuja Uue-Toosi talu pakkumus nr 194171 hanke osale nr 1 Sigaste-Lodja-Marana pakkumuse maksumusega 60,00 € ilma käibemaksuta, pakkuja aktsiaselts Zebra pakkumus nr 194041 hanke osale nr 2 Saarde-Kalita-Jäärja pakkumuse maksumusega 50,00 € ilma käibemaksuta, pakkuja Uue-Toosi talu pakkumus nr 194171 hanke osale nr 3 Väljaküla-Kärsu-Tõlla-Mustla pakkumuse maksumusega 65,00 € ilma käibemaksuta; pakkuja Keratalu pakkumus nr 193937 hanke osale nr 4 Kanaküla-Kamali pakkumuse maksumusega 49,00 € ilma käibemaksuta, pakkuja aktsiaselts Zebra pakkumus nr 194041 hanke osale nr 5 Laiksaare-Tali-Veelike pakkumuse maksumusega 50,00 € ilma käibemaksuta, pakkuja Arne Tilk Sillamaa talu pakkumus nr 193703 hanke osale nr 6 Kalda-Ristiküla-Kõveri pakkumuse maksumusega 40,00 € ilma käibemaksuta, pakkuja Osahing Surju PM pakkumus nr 194014 hanke osale nr 7 Ilvese-

- Surju pakkumuse maksumusega 52,00 € ilma käibemaksuta; pakkuja Osahing Surju PM pakkumus nr 194014 hanke osale nr 8 Jaamaküla-Lähkma-Saunametsa-Kikepera pakkumuse maksumusega 52,00 € ilma käibemaksuta, ja kvalifitseeriti edukad pakkujad;
- kinnitati ja väljastati projektee-rimistingimused üksikelamu rajamiseks aadressil Matsita, Kalda küla, Saarde vald;
- kinnitati ja väljastati projektee-rimistingimused Saarde Vallavalitsusele bussiootepaviljoni rajamiseks aadressil Pärnu tn 44 a, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald;
- kinnitati ja väljastati projektee-rimistingimused üksikelamu ja kolme abihooone rajamiseks aadressil Selgotsa, Laiksaare küla, Saarde vald;
- kinnitati ja väljastati projektee-rimistingimused Saarde Vallavalitsusele Kilingi-Nõmme perearstikeskuse rekonstrueerimiseks aadressil Pärnu tn 65, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald;
- nõustuti Pärnu maakonnas Saarde vallas asuva maaüksuse riigi omandisse jätmisega riigi maareservina ja määrati maaüksusele sihtotstarve ja lähiaadress alljärgnevalt: Kilingi-Nõmme linnas asuv maaüksus (piiriettepanek AT1201120039), ligikaudne pindala 2954 m², sihtotstarve 100% sihtotstarbeta maa (012; S), lähiaadress Öhtu tn 10;
- anti välja kasutusluba Saarde vallas Ilvese külas Tuka katastriüksusele rajatud reoveepuhastile jõudlusega alla 5 m³ ööpäevas;
- kinnitati projektee-rimise lähteülesanne Saarde vallas Rabaküla ja Metsääre küla-des Miku tee lõik 3 katastriüksusel (75601:001:0762) ja Miku tee lõik 2 katastriüksusel (75601:001:0751) asuva Laadi sild-paisu (ehitisregistri kood 220636491) osalise rekonstrueerimise projekti (põhiprojekt) koostamiseks ja anti abivallavanem Jaanus Männikule volitus korraldada Laadi sild-paisu projektee-rimistöö teostaja leidmine Saarde Vallavolikogu 21.märtsi 2018.a määruse nr 11 „Saarde valla hankekord“ alusel;
- otsustati lõpetada hajaasustuse programmi toetuse kasutamise loobumise avalduse alusel hajaasustuse programmi projekt „Allikukivi, Kooli tee 2 veepuhastusseadmed“, toetusteks andmata jäänud vahendid kantakse tagasi Rahandusministeeriumile;
- otsustati kiita heaks hajaasustuse programmi projekti „Pärnu maakond, Saarde vald, Kalita küla, Kiveste talu veesüsteemi rajamine/salvkaevu ehitamine“ lõpparuanne;
- otsustati kiita heaks hajaasustuse programmi projekti „Sihveri talu septiku paigaldus koos imbväljaku ehitusega“

lõpparuanne;

- otsustati soodustuste andmine olmejäätmeveol;
- kinnitati Surju Lasteaia hoolekogu seitsmeliikmelisena koosseisus Saarde Vallavalitsuse esindaja abivallavanem Jaanus Männik, õpetajate esindajad Jane Ats (Päevakoerte rühm) ja Velli Gerne (Lepatriinude rühm) ning Päevakoerte rühma vanemate esindajad Maarit Koger ja Grete Ventsel ning Lepatriinude rühma vanemate esindajad Liis Virkus ja Kalvi Heljas;
- kinnitati Surju Põhikooli hoolekogu koosseisus volikogu esindaja Kadri-Aija Viik, õppenõukogu esindaja Marge Leppik, vanemate, vilistlaste ja kooli toetavate organisatsioonide esindajad Kirsti Tuum, Marianne Kuusk, Regina Pärn, Önneli Lõhmus, Kerli Tori, Velli Gerne, Andres Koger, Leivi Onga-Lebedeva, Kristiina Kask, õpilasesinduse esindaja Alex-Sander Mõnuvere;
- kinnitati Tali Lasteaia hoolekogu kolmeliikmelisena koosseisus Saarde Vallavalitsuse esindaja haridusnõunik Evald Tamsalu, pedagoogilise nõukogu esindaja Signe Post ja vanemate esindaja Signe Sagim;
- anti nõusolek Saarde vallas Lodja külas asuva Vana-Puujala katastriüksuse (71102:001:0006, registriosa nr 1082206) jagamiseks ja määrati Vana-Puujala katastriüksuse jagamisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid, sihtotstarbed ja aadressid (Vana-Puujala, sihtotstarve 100% maatulusmaas; Lodja küla, Saarde vald, Pärnumaa; Vanapõllu, sihtotstarve 100% maatulusmaas; Lodja küla, Saarde vald, Pärnumaa);
- otsustati hüvitada Kilingi-Nõmme linnas Raekoja tn 4, 7 ja 8 kinnistute omanikele ühisveevärgiga liitumiseks trassi rajamisel kantud paigalduskulud kogusummas 3712 eurot (bruto) võrdsetes osades ja eraldati nimetatud summa Saarde valla 2018.a reservfondist;
- eraldati Saarde valla eelarve 2018.a reservfondist 450 reale „Sotsiaalhoolekande toetused sotsiaalsetele riskirühmadele“;
- kinnitatakse 2018.a novembrikuus juubelitoetuse väljamaksmine kogusummas 400 eurot;
- tunnistati Saarde vallas Tali külas Pargi tee 2 hoonetatud kinnistu (registriosa nr 9790450, katastritunnus 78201:002:0130, pindala 5,86 ha, sihtotstarve ühiskondlike ehitiste maa 100%) avalik kirjalik enampakkumine nurjunuks, kuna pakkumiste esitamise tähtajaks (5. novembril 2018. a kell 10.00) ei registreeritud enampakkumise raames ühtegi kirjalikku pakkumist;
- otsustati teha täiendav rahaline sissemakse Osahing Saarde Kommunaal omakapitali ainuosa suurendamiseks rahalise

- sissemaksena summas 260 000 eurot osa nimiväärtust suurendamata. Summa 260 000 eurot kantakse ülekursi;
- anti välja korraldus sotsiaalhoolekande küsimuses;
- otsustati tervisetootuse, kütetoetuse ja ühekordse toetuse maksmine ning ühekordse toetuse maksmisest keeldumine;
- eraldati Saarde valla 2018. a eelarvest 119 eurot mittetulundusühing Rahvatantsuansambel Kajakas osalustasu tasumiseks vastavalt taotlusele.

13. novembril 2018. a

- kinnitati ja väljastati projektee-rimistingimused elamu juurdeehituse laiendamiseks üle 33% selle esialgsest kavandatud mahust aadressil Voolmaa, Tali küla, Saarde vald;
- määrati Saarde vallas Väljakülas asuva Viigi katastriüksuse (katastritunnus 71101:006:0133, pindala 3,13 ha) sihtotstarbeks ärimaa 100%;
- kinnitati Kilingi-Nõmme Muusikakooli hoolekogu kuueliikmelisena koosseisus Saarde Vallavalitsuse esindaja abivallavanem Jaanus Männik, õpetajate esindaja Tiia Hermann, õpilaste esindaja Kaspar Vaikmaa, vanemate esindajad Helle Berg ja Kristiina Välja ning vilistlaste esindaja Siim Kolla;
- otsustati koolitoetuse maksmine ja ühekordse toetuse maksmisest keeldumine;
- eraldati Saarde valla 2018. a eelarvest 600 eurot Pärnu Spordikooli ja Spordiklubi Altius koosseisus 2019. a aprillikuus Portugalis toimuvus kergetõustiku treeninglaagris osaleva Karl-Martin Krapu laagris osalemise kulude osaliseks katteks;
- eraldati EELK Saarde Katriina Kogudusele 195 eurot projekti „Kogukonnakiriku köök teenib kogukonna inimesi” omaosaluse katteks;
- muudeti „Huvihariduse tegevuste kava 01.09.2017 – 31.12.2018“ vastavalt Kilingi-Nõmme Spordihoone esitatud taotlusele;
- otsustati Kilingi-Nõmme linnas Pärnu tänav 59 asuva eluruumi üürilepingu pikendamise;
- eraldati Saarde valla 2018.a eelarvest 450 eurot sotsiaalhoolekande toetuseks.

20. novembril 2018.a

- väljastati ehitusluba suurkaevu rajamiseks aadressil Kuusiku, Marina küla, Saarde vald;
- väljastati ehitusluba suurkaevu rajamiseks aadressil Vaहनurme, Laiksaare küla, Saarde vald;
- anti välja kasutusluba Saarde Vallavalitsusele Kilingi-Nõmme Klubi küttegaasihoidla, küttegaasi A-kategooria jaotustorustiku ja vedelgaasi katla kasutusele võtmiseks aadressil Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald;
- otsustati sulgeda Kilingi-

- Nõmme Lasteaed Kröll ajutiselt suveperioodil ajavahemikuks 01. juulist kuni 28. juulini 2019. a, Surju Lasteaed ajutiselt suveperioodil ajavahemikuks 01. juulist kuni 31. juulini 2019. a ja Tali Lasteaed ajutiselt suveperioodil ajavahemikuks 25. juunist kuni 05. augustini 2019.a;
- anti otsustuskorras mittetulundusühing Külaselts Iiris tasuta kasutusse Saarde vallas Allikukivi külas asuv Koopa kinnistu tähtajaga 2 aastat kohustusega tagada kinnistu avalik kasutamine;
- otsustati ühekordse toetuse ja kütetoetuse maksmine ning ühekordse toetuse maksmisest keeldumine;
- seada tähtajatu sundvaldus reovee ülepumpla ja seda teenindava kanalisatsioonitorustiku talumiseks, remontimiseks, korrashoiuks, hooldamiseks, asendamiseks, kasutamiseks ja muul viisil eksploateerimiseks trasside talitluse tagamise eesmärgil tähtajalt Osahing Saarde Kommunaal kasuks Kalda tee 8 maaüksusele Saarde külas Saarde vallas vastavalt „Saarde küla veemajandusprojektile“ ja asendiplaanile;
- vaadati läbi ÜVK investeringute arengukava eelnõu;
- otsustati esitada volikogule menetlemiseks järgmised eelnõud: „Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ heakskiitmine“, „Saarde valla jäätme-kava 2018-2023“ II lugemisele; „Vaideotsus Suuremäe Karjäär OÜ vabades Saarde Vallavolikogu 15.08.2018 otsusele nr 32 „Arvamuse andmine Vangu liivakarjääri kaevandamisloa taotluse ja otsuste eelnõude kohta“, „Arvamuse andmine Mõksi II uurin-guruumi geoloogilise uuringu loa taotluse ja otsuste eelnõude kohta“, „Lasteaiaõpetaja palga alammäärade kehtestamine“, „Vanemate poolt kaetava osa määra kinnitamine Saarde valla koolieelsetes lasteasutustes“, „Lasteaedade teenindus-piirkonna määramine“, „Maa-maksumäärade kehtestamine 2019. aastaks“, „Saarde valla teehoiukava aastateks 2019-2022“ I lugemisele, „Metsa-teele kohanime määramine“, „Raieõiguse võõrandamine“, „Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse asutamine ja põhi-määrus“, „Saarde valla eelarve koostamise, vastuvõtmise, täitmise ja aruandluse kord“, „Saarde Vallavalitsuse struk-tuuri ja teenistujate koosseisu kinnitamine“, „Saarde Vallavalitsuse palgajuhend“, „Hoonestusõiguse väljaostmine“, „Saarde valla 2018.a II lisaeelarve“, „Õigusaktide kehtetuks tunnistamine“.

Külliki Küiver
vallasekretär

Ülevaade uuest koduteenuse osutamise korrast Saarde vallas

Saarde Vallavalitsuse 22. novembri 2018. a määrusega nr 3 „Koduteenuse osutamise kord“ sätestatakse koduteenuse (isiku kodus hooldamise ehk koduhoolduse) tingimused, majanduslikud ja õiguslikud alused, koduteenuste loetelu ning reguleeritakse teenusest tekkivaid lepingulisi suhteid, lähtuvalt sotsiaalkoostöö seadusest, sotsiaal-seadustiku üldosa seadusest ja perekonnaseadusest.

Saarde Vallavolikogu sotsiaalkoostöö komisjon andis enne vallavalitsuse poolt määruse vastuvõtmist eelnõu kohta toetava seisukoha.

Uus koduteenuse osutamise kord jõustub 1. jaanuaril 2019. a.

Koduteenuse eesmärk ja kirjeldus

Koduteenuse (koduhoolduse) eesmärk on pakkuda kõrvalabi täisealise isiku iseseisva ja turvalise toimetuleku tagamiseks kodustes tingimustes ja väljaspool kodu, säilitades ja parandades tema elukvaliteeti. Koduhooldusel abistatakse isikut toimingutes, mida ta terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda sooritada kõrvalabi, kuid mis on vajalikud kodustes tingimustes elamiseks.

Koduteenuse saajad

Koduhooldust on õigus saada täisealisel isikul, kes vajab kõrvalabi igapäevaeluks vajalike toimingute sooritamisel kodustes tingimustes. Isik peab tegelikult ja Eesti Rahvastikuregistri andmetel elama Saarde vallas. Teenuse osutajal on õigus teenust mitte osutada narkootiliste, psühhotropsete ainete või alkoholisõltuvusega isikule, psüühilise erivajadusega isikule, ohtlikke nakkushaigusi põdevale isikule või ööpäevaringset hooldust vajavale isikule.

Koduteenuste loetelu

Koduteenused jagunevad koduabiteenusteks ja isikuabiteenusteks. Koduteenustest osutatakse neid, millega teenuse saaja ei ole võimeline ise toime tulema.

Koduabiteenus koosneb hooldustöötaja poolt teenuse saaja (hooldatava) kodus või väljaspool kodu tehtavatest koduabi toimingutest. Siia alla kuuluvad vestlemine ja teabe edastamine; toiduainete, ravimite ja esmatarbekaupade toomine lähimast poest ja apteegist; abistamine toidu valmistamisel (sooja toidu toomine, valmistoidu soojendamise), toidunõude pesemine; esmase arstiabi korraldamine, vajadusel saatmine arsti juures, põetamise korraldamine lühiajalise haiguse korral; invaahendite ja -toodete muretsemine; pesupesemise teenuse korraldamine või abistamine pesu pesemisel; kommunaal- ja muude

näitude teatamine, maksete tasumine; keskkütte puudumisel puudega varustamise korraldamine, kütte eluruumi toomine ja tuha väljaviimine eluruumist; veevärgi puudumisel vee tuppatoomine ja heitvee väljaviimine eluruumist; asjaajamine erinevates ametiasutustes; vajadusel realselt kasutatava elamispinna korraldamine hooldatavale kuuluvate vahenditega, üldjuhul üks kord nädalas; prügi väljaviimine; ühekordsete majapidamistoimingute tegemine või korraldamine (nt akende pesemine, lume lükkamine, suitsuanduri paigaldamine ja kontrollimine jne), sotsiaal- ja muu transpordi korraldamine.

Isikuabiteenus koosneb hooldustöötaja poolt hooldatava kodus või väljaspool kodu tehtavatest hooldustoimingutest. Siia alla kuuluvad eelkõige saunateenuse ja koduse pesemise korraldamine ja abistamine pesemisel ning riietumisel; voodi korraldamine, voodipesu vahetamine; valmistoidu soojendamise ja toitmine; hügieenitoimingud ja mähkmete vahetamine, potitooli tühjendamine; abistamine ravimite manustamisel (ravimite valmistamine manustamiseks), võimalusel muud toetavad teenused.

Koduteenuste maht ja koht

Koduteenuse saajale vajalikud toimingud ja nende osutamise maht määratakse kindlaks enne teenuse osutamise alustamist koduteenuse osutaja ja koduteenuse saaja vahel sõlmitavas lepingus. Koduteenuse sisu täpsel sõnastamisel ja mahu määramisel lähtutakse vormikohasest hindamisaktist nähtvatest koduteenuse vajaduse hindamise tulemustest ja iga konkreetse juhtumi eripärast.

Koduteenuseid osutatakse kuni 5 korda nädalas teenust vajava isiku kodus ja/või teenuse sisust tulenevalt ka väljaspool kodu.

Teenuse taotlemine ja osutamine

Koduteenuste taotlemise, korraldamise ja teenuse saajate üle arvestuse pidamise eest vastutab koduteenuse valdkonnaga tegelev sotsiaaltöötaja.

Teenuse saamiseks esitab teenust vajav isik või tema seadusjärgne ülalpidaja vormikohase taotluse, milles kirjeldatakse ja põhjendatakse kõrvalabi vajadust. Koduteenust vajavast isikut võivad vallavalitsusele teatada ka naabrid, perearst, hooldustöötaja või muud isikud.

Pärast avalduse laekumist või teate saamist teenust vajavast isikust külastab sotsiaaltöötaja teenust vajava isiku kodu, täidab kliendikaardi, hindab hindamisvormi abil teenuse vajadust ning koostab vormikohase hoolduskava.

Hoolduskava vaadatakse üle vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord kahe aasta jooksul. Ettepaneku hoolduskava muutmiseks võib esitada hooldatav, tema seadusjärgne ülalpidaja, hooldustöötaja või sotsiaaltöötaja. Hoolduskava muutmisel hinnatakse teenuse maht ja teenuse vajadus ümber.

Sotsiaaltöötajal on õigus kaasata teenust vajava isiku olukorra väljaselgitamiseks tema seadusjärgseid ülalpidajaid ja teisi spetsialiste (nt perearsti) ning nõuda teenust vajava isiku või tema seadusjärgsete ülalpidajate maksevõimekuse väljaselgitamiseks täiendavaid andmeid, sh välj võtteid pangakontodest ja muid otsustamiseks vajalikke lisaandmeid ja dokumente.

Vallavalitsus hindab kaalutusõiguse alusel taotluse põhjendatust ja taotlusele lisatud dokumente ning otsustab haldusaktiga teenuse osutamise või osutamata jätmise (sh koduteenuse osutamise lepingu sõlmimise) 10 tööpäeva jooksul pärast kõigi nõutud dokumentide esitamist. Põhjendatud otsus tehakse teenust vajavale isikule kirjalikult teatavaks.

Juhul, kui teenuse osutamata jätmise põhjustab teenust vajava isiku elule või tervisele ohtliku olukorra, osutatakse talle teenuseid koheselt ning koduteenuse osutamise korrast sätestatud dokumendid täidetakse hiljem.

Koduteenuse leping

Teenuse osutamise aluseks on teenust vajava isiku/seadusjärgse ülalpidaja ja vallavalitsuse vahel sõlmitud kahe- või kolmepoolne vormikohane koduteenuse osutamise leping. Leping sõlmib või lõpetab sotsiaalametnik, lepingu võtab teadmiseks ja täitmiseks hooldustöötaja. Lepingus määratakse teenuste loetelu, kestvus/sagedus, muud olulised tingimused ning teenuste maksumus ja tasumise kord; samuti poolte õigused ja kohustused. Enne lepingu sõlmimist tutvustab sotsiaaltöötaja teenust vajavale isikule ja tema seadusjärgsele ülalpidajale teenuste hindu ja nende eest tasumise korda.

Leping sõlmatakse maksimaalselt kaheks aastaks ja kuulub läbivaatamisele lähtuvalt kliendi vajadustest, kuid mitte harvemini kui kord kahe aasta jooksul.

Lepingut võib täiendada või muuta poolte kokkuleppel igal ajal, kui selleks tekib põhjendatud vajadus. Täiendused ja muudatused fikseeritakse lepingu lisas ning kinnitatakse poolte allkirjadega.

Koduteenuse osutamise leping peatatakse, kui teenuse saaja viibib vähemalt üks kuu kodust eemal (haiglaravil, laste või sugulaste juures, rehabilitatsiooniteenusel jne). Leping peatatakse kuni koduteenuse taaskasutamiseni.

Leping lõpeb tähtaja möödu-

misel, poolte kokkuleppel, sh koduteenuse vajaduse lõppemisel, samuti teenust vajanud isiku surma korral.

Vallavalitsusel on õigus koduteenuste osutamise leping lõpetada teenuse vajaduse lõppemisel, teenust vajava isiku või tema seadusjärgsete ülalpidajate soovil, teenust vajanud isiku suundumisel teisele teenusele või väljaspool kodu osutatavale hooldusteenule, teenust vajanud isiku elamaasumisel teise omavalitsusüksuse haldusterritooriumile, teenust vajava isiku käitumine teeb võimatuks koduteenuse osutamise (agressiivsus, ebaviisakas käitumine, alkoholi või narkootiliste ainete tarvitamine vms), teenust vajav isik või seadusjärgse ülalpidamiskohustusega isik ei ole tähtajaliselt tasunud tasuliste koduteenuste eest ning muudel põhjustel, mis takistavad teenuse osutamist.

Teenuse finantseerimine ja hinnakiri

Koduteenus on tasuline teenus, millega teenuse saaja kompenseerib osaliselt vallaelarvest teenuse osutamiseks tehtavad kulud.

Koduteenuse hinnad sõltuvad sellest, mitu korda nädalas osutatakse koduteenuste osutamise korra § 5 lõigetes 2 ja 3 toodud koduabiteenuseid ja isikuabiteenuseid.

- 1. teenuste pakett nr 1** - koduabiteenused ja isikuabiteenused üks kord nädalas - **maksumus 15 eurot kuus;**
  - 2. teenuste pakett nr 2** koduabiteenused ja isikuabiteenused kaks korda nädalas - **maksumus 25 eurot kuus;**
  - 3. teenuste pakett nr 3** - koduabiteenused ja isikuabiteenused kolm korda nädalas - **maksumus 34 eurot kuus;**
  - 4. teenuste pakett nr 4** koduabiteenused ja isikuabiteenused neli korda nädalas - **maksumus 42 eurot kuus;**
  - 5. teenuste pakett nr 5** koduabiteenused ja isikuabiteenused viis korda nädalas - **maksumus 50 eurot kuus;**
  - 6. lisateenuste pakett maksumusega 10 eurot kuus** – hooldatava juures on põhjendatud juhtudel vaja käia kaks korda päevas.
- Koduteenust osutatakse soodushinnaga või tasuta isikutele, kellel puuduvad piisavad rahalised vahendid ja kellel ei ole perekonnaseadusest tuleneva ülalpidamiskohustusega lähedasi või kelle perekonnaseadusest tuleneva ülalpidamiskohustusega lähedastel ei ole mõjuvatel tervislikel, majanduslikel või muudel põhjustel võimalik täita neile perekonnaseadusega pandud ülalpidamiskohustust.

Kui teenust vajava isiku ja tema seadusjärgse(te) ülalpidaja(te) majanduslik olukord ei võimalda teenust vajaval isikul teenust

kasutada, siis tuleb esitada vastavasisuline avaldus vallavalitsusele. Vallavalitsus hindab taotleja ja tema seadusjärgsete ülalpidajate maksevõimekust ning otsustab, kas ja millises suuruses toetuse taotleja koduteenuse eest tasumisest vabastatakse.

Koduteenust osutatakse täishinnaga isikutele, kellel on perekonnaseadusest tuleneva ülalpidamiskohustusega lähedased või kellel on piisavalt rahalisi vahendeid või kelle omandis on kinnis- või vallasvara, mida on võimalik kasutada teenuse eest tasumiseks.

Koduteenuse tasu maksmisest vabastatakse isikud, kelle kuusissetulek leibkonna ühe liikme kohta on väiksem kui riiklikult kehtestatud kahekordne toimetuleku piir.

Isikule, kellele on vallavalitsuse poolt määratud hooldaja, kes saab hooldajatoetust, osutatakse koduteenust täishinnaga.

Teenust vajav isik või tema seadusjärgne ülalpidaja tasub teenuste eest vastavalt vallavalitsuse kehtestatud hinnakirjale ja sõlmitud lepingule kord kuus.

Hooldustöötaja tegevuse alused

Hooldustöötaja lähtub koduteenuse osutamisel teenust vajavale isikule koostatud hoolduskavast ning koduteenuse osutamise lepingust.

Hooldustöötajal võib sõltuvalt teenust vajavate isikute vanusest, vaimsest ja füüsilisest

seisundist ning abi osutamise ulatusest olla kuni 10 hooldatavat.

Hooldustöötaja täidab vajadusel hooldatava külastamise kohta päevikut, kuhu märgib kodukülastuse aja, tehtud tegevused ja koduteenuse saaja tervisliku seisundi lühikokkuvõtte ning võtab päevikusse teenust saanud isiku allkirja.

Järelvalve

Järelvalvet teenuste osutamise üle teostavad valla sotsiaaltöötajad. Kaebuse käsitlemisel, menetlemisel ja järelvalve teostamisel juhendatakse õigusaktidest ja koduteenuse osutamise korrast. Sotsiaaltöötaja kontrollib pretensiooni õigustatust, kuulab ära kõik osalised, kogub täiendavaid andmeid ja kaasab vajadusel teisi vastava ala asjatundjaid. Kõik vaidlused, mis tulenevad koduteenuste lepingu täitmisest, samuti küsimused, mis on lepingus reguleerimata, lahendatakse lepingu poolte vahelisel kokkuleppel. Kui kokkulepet ei saavutata, lahendatakse vaidlus vastavalt kehtivatele õigusaktidele kohtus. Riiklikku järelvalvet koduteenuse osutamise korrast sätestatud nõuete täitmise üle teostab Sotsiaalkindlustusamet.

Külliki Kiiver
vallasekretär

Vallavalitsuses alustas tööd kommunikatsioonispetsialist

Töötan alates 12. novembrist 2018. a Saarde valla kommunikatsioonispetsialistina. Varem töötasin Sindi Linnavalitsuse sotsiaalõuniku ning peale haldusreformi Tori valla sotsiaaltööspsialistina. Olen omandanud kõrghariduse sotsiaaltöö alal, hetkel õpin sotsiaalpedagoogika ning lastekaitse magistrantuuris. Olen olnud väga aktiivne rahvusvahelistel noortevahetustel osaleja sotsiaal- ja ühiskonna-teemalistes projektides. Olen elanud ning töötanud erinevates riikides, mis on andnud mulle väga hea kogemustepagasi suhtlemaks erinevate inimestega. Leian, et kogemuste vahetamises on suur väärtus nii indiviidi kui ka kogukonna

tasandil. Loodan heale koostööle ning aktiivsele infovahetusele Saarde valla elanikega.

Anu Eisenschmidt
kommunikatsioonispetsialist

Detsembris on aasta viimased metsatoetuste voorud

Sel aastal saavad metsaomanikud Erametsakeskusest toetust küsida veel metsa uuendamise ja inventeerimistööde eest. Mõlemad taotlusvoorud toimuvad detsembris.

Metsa uuendamise toetuse taotluse esitamise tähtpäev on 3. detsembril. Toetatakse metsataimede soetamist ja istutamist, metsamaapinna ettevalmistamist ning metsauuendamise hooldamist. Tööd peavad olema tehtud sel aastal ja enne taotluse esitamist. Maapinna ettevalmistamise puhul saab toetust küsida ka eelmisel aastal tehtud tööde eest.

Metsa inventeerimise toetuse taotluse esitamise tähtpäev on 17. detsembril. Toetatakse metsamajandamiseks vajalike inventeerimisandmete koostamist. Inventeerimisandmed peavad olema koostatud ja kantud metsaregistrisse enne

toetuse küsimist taotluse esitamise aastal või sellele eelneval kahel kalendriaastal.

Metsa inventeerimise toetust saab küsida vaid metsaühistu kaudu. Ühistu kaudu tasub esitada ka metsa uuendamise toetuse taotlus, sest sel juhul on toetuse määr kaks korda kõrgem.

Tasub meeles pidada, et metsaühistu kaudu toetust küsides peaks ühistule sellest esimesel võimalusel teada andma! Kuna samad taotlemise tähtpäevad kehtivad ka metsaühistutele, ei pruugi vahetult enne taotlemise tähtpäeva ühistusse pöördudes vajalikud andmed enam ühistaotlusesse jõuda.

Toetuste taotlemise tingimused ja kohalike metsaühistute kontaktid leiab erametsaportaalist www.eramets.ee.

Kertu Kek
SA Erametsakeskus

Elektrilevi kogub aasta lõpuni täiendavad sooviavaldusi kiire interneti võrguga liitumiseks

Võrguettevõtte Elektrilevi, kes tunnustati edukaks pakkujaks riigi kiire interneti võrgu „viimase miili“ konkursil, pikendab sidevõrguga liitumise sooviavalduste tähtaega aasta lõpuni. Ettevõtte kavatseb internetivõrgu ühendusi luua nii riigi toetusega „valgetele aladele“ kui ka omafinantseeringuga väljapoole seda, klientide jaoks on liitumistingimused samad. Elektrilevi rajab sidevõrgu elektritaristule ja pakub neutraalset võrku, mille kaudu toob internetiteenuse kohale kliendi valitud operaator. Elektrilevi sidevõrguga liitumine maksab kliendile ühekordselt 200 eurot sõltu-

mata sellest, kas ühendus on ehitatud riigi toel või mitte. Igakuise internetiteenuse eest tasub klient oma valitud operaatorile.

Elektrilevi on avanud võrguga liitumise taotluskeskkonna veebilehel elektrilevi.ee/kiireinternet, mille kaudu saavad aasta lõpuni sooviavaldusi esitada kiire interneti huvilised kõikjal Eestis.

Vastavasisuline vorm paberkanjal on kättesaadav ning täidetav ka Saarde vallavalitsuses, Surju teeninduskeskuses ja Tali teeninduspunktis.

Lisainfo Elektrilevi veebilehel <https://www.elektrilevi.ee/kiireinternet>

Piiride korrastamine muutub lihtsamaks

Eeloleval aastal lihtsustub maaomanike jaoks maaüksuste piiride korrastamine, nagu naabermaatükkide vahelise piiri muutmine, maatüki liitmine ja jagamine. Selleks Maa-amet kaasajastab katastriandmeid, millega piiriandmed, pindala ja kõlvikuandmed muutuvad täpsemaks. Piir looduses ei muutu ja muudatused tehakse registri korrastamise eesmärgil.

Pärast Eesti iseseisvumise taastamist hakati õigusjärgsetele omanikele tagastama maid ja talusid – seda tuli teha kiiresti, et maa ei oleks peremeheta. Nii maa tagastamisel kui ka erastamisel mõõdistas maamõõtja piiri, määras kõlvikud ja koostas maatüki plaani. Maaüksusi moodustati ka plaanimaterjali alusel ilma mõõdistamiseta. Tänapäevane tehnoloogia võimaldab Maa-ametil kasutada erinevaid andmeallikaid ja nende andmete alusel on Maa-ametil katastripidajana õigus luua maatüki kujud katastris, määrata kõlvikud ning arvutada pindala. See võimaldab viia vajalikke maatoiminguid läbi lihtsalt, kiirelt ja taskukohaselt ning toetada sellega kinnisavara käivet.

Uute tehniliste lahenduste abiga muutub järgmise aasta jooksul võimalikuks maatüki osaline mõõdistamine, mis varem võimalik ei olnud. See tähendab, et maatoimingute tegemisel ei pea maamõõtja mõõdistama enam kogu maatükki, vaid üksnes muudetavat piirilõiku. Osaline mõõdistamine aitab lahendada praktilise elu vajadusi, näiteks kui naabrid soovivad muuta omavahelist piiri, et saavutada otstarbekam maakasutus või kui tegelik maakasutus ja ametlik piir ei lähe omavahel kokku. Samuti aitab see parandada maareformi läbiviimisel tekkinud vigu.

Juhul kui uusi piire ei ole vaja üldse looduses tähistada, lihtsustub maatükkide liitmine ja jagamine selliselt, et Maa-amet saab nimetatud toimingut sobivate alusandmete korral läbi viia elektrooniliselt, ilma maa mõõdistamiseta.

Piiride korrastamiseks tuleb pöörduda maamõõtja poole, kes koostab maakorralduskava. Sellele märgitakse olemasolevad ja soovitud uued maaüksuse piirid. Maaomanikud kooskõlastavad piiride muutmise kohaliku omavalitsuse ja Maa-ametiga ning tellivad vajadusel mõõdistamise. Mõõdistamisandmete alusel määrab Maa-amet maatükkide piirid ja pindalad. Maaomanikud tasuvad vajadusel omavahel hüvitised ja notari poole pöörduma ei pea. Maakataster registreerib uued katastriüksused ja esitab kinnistamisavalduse vastavalt maaomanike tahtele. Seega on maatoimingute tegemine maaomanikele edaspidi märksa lihtsam, ei pea enam esitama samasisulisi avaldusi mitmele riiklikule registrile ega pea pöörduma notari poole.

Maatoimingute lihtsustamine üks eeldus on see, et maa piirid oleksid katastris kajastatud võimalikult ajakohaselt ja oleksid vastavuses piiridega looduses. Samuti on tähtis, et katastrikaardid kajastuks tegelik looduslik seisund ehk et oleks õige teave selle kohta, kui suure osa maatükist katab õuema, metsamaa, haritav maa, looduslik rohumaa või muu maa.

Praegu loovad lihtsustatud maatoiminguteks eeldused nii mõõdistustehnika ja aluskaardi täpsus kui ka infotehnoloogilised võimalused. Nii võtabki Maa-amet maakatastris 1. jaanuaril 2019 kasutusele oluliselt täpsemad alusandmed. Sama

piiripunkti kohta erinevate maatükkide vormistamisest ja mõõdistamisest kogutud andmed, mis võisid erineda lubatud vea piires, viiakse omavahel kokku. Samuti viiakse loodusobjektile kulgevad piirid vastavusse aluskaardiga. Piiriandmete kokku viimisega võivad muutuda piiripunkti koordinaadid ja sellest tulenevalt võib vähesel määral muutuda ka maatüki pindala maakatastris ja kinnistusraamatus. Oluline on rõhutada, et seejuures piir looduses ei muutu ja muudatused tehakse registri korrastamise eesmärgil. Andmed muutuvad täpsemaks ja seega on piiri asukoht looduses ka üheselt määratletav.

Eestis on maa- ja omandiandmete pidamiseks kahe registri põhine süsteem – õiguslikku tähendust omav omandiandmete register ehk kinnistusraamat ja tehniline, maatüki andmeid pidav register ehk maakataster. Kinnistusraamat saab andmed maatüki sihtotstarbe, asukoha ja pindala kohta maakatastri pidajalt ehk Maa-ametilt. Seega maakatastri andmete korrastamise tulemusel muutuvad täpsemaks ka maatüki andmed kinnistusraamatus.

Head maaomanikud, palun tutvuge oma maaüksuse pindala ja kõlvikute andmetega Maa-ameti geoportaalis: <https://geoportaal.maaamet.ee/est/Andmed-ja-kaardid/ Maakatastri-andmed/ Katastriüksuse-kolvikute-paring-p631.html>

Andmetes võib esineda ebatäpsusi. Lisainfo ja võimalikest andmete ebatäpsustest anna palun teada Maa-ametile aadressil kataster@maaamet.ee või helista infotelefonil 6750 810.

Maa-amet

Ehitustööde lõpetamine ja teekatete taastamine Kilingi-Nõmme linnas

Käesoleva aastaga jõuavad lõpule Kilingi-Nõmme veemajandusprojekti II etapi ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitorustike ehitustööd. Täna on paigaldatud torustikud enamikule Kilingi-Nõmme linna tänavatest ning edaspidi jätkuvad tööd üksnes Meose ja Männiku teel.

Seoses ehitustööde lõppemisega kinnitab vee-ettevõtte Saarde Kommunaal OÜ kõigile vallaelanikele, et projekti raames lõhutud teekatted taastatakse nõuetekohaselt. Linnaelanikke on muretsema pannud üleviigid Pärnu tänavalt, mis on ebatasased. Saame lubada, et nimetatud üleviigid tasandatakse ning tänava teekate taastatakse lõplikult 2019. aasta aprillis. Kuna talvel ja varakevadel toimuvad külma tõttu olulised liikumised teekatetes, siis pole varasem taastamine mõistlik.

Kilingi-Nõmme vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitustööde kvaliteedi üle teostab järelevalvet Watercom OÜ, kelle poolt jooksvat ehitusobjekti ülevaatus teeb vee- ja kanalisatsiooni omanikujärelevalve spetsialist Andres Aruvee. Omanikujärelevalve meeskonda juhib insener Siim Klaassen, kes vaatab üle töövõtja poolt esitatava dokumentatsiooni ning edastab omanikujärelevalve ametlikud seisukohad tellijale ja töövõtjale. Teekatete taastamise ning teedega seonduvate ehitustehniliste nõuete täitmise eest on vastutav spetsialist Fren Hiiop.

Omanikujärelevalve tegevust jälgib omakorda Saarde Kommunaal OÜ poolt projektijuht Raul Altnurme, kes tegeleb tellija poolt sõlmitud lepingute järelevalvega ning töövõtjatele väljamaksetaotluste koostamisega. Projekti üldise

käekäigu ning eduka elluviimise eest kannab hoolt Saarde Kommunaal OÜ juhataja Morten Aasaroh. Eeltoodust tulenevalt võib Saarde Kommunaal OÜ kõigile vallaelanikele kinnitada, et igapäevased ehitustööd on ellu viidud omanikujärelevalve valvsa pilgu all ning kõik esile kerkinud probleemid saavad lahenduse.

Kui linnaelanikel tekib küsimusi või pretensioone seoses ehitustööde teostamisega, siis palume need edastada otse omanikujärelevalve spetsialist Andres Aruvee (OÜ Watercom, e-post: Andres.Aruvee@watercom.eu, tel. 51 004 66) ning lisada e-kirja koopia ka Saarde Kommunaal OÜ-le (e-post: kommunaal@saarde.ee).

Morten Aasaroh
Saarde Kommunaal OÜ juhataja

Avalike pakendi- ja paberikonteinerite kasutamisest

Oktoobrikuu vallalehes tõime välja erinevad probleemid ja kitsaskohad seoses avalike pakendikonteinerite kasutamisega. Nimetatud said põhitõed, kuidas kasutada pakendikonteinerit sihipäraselt ja milliseid jäätmeid sinna panna ei tohi. Kahjuks tuleb tunnistada, et olukord pärast artikli ajalehes avaldamist ei ole paranenud, pigem vastupidi.

Inimesed meie endi seast, ka juriidilised isikud, ei pea jäätmete sorteerimist ja avaliku pakendi- ja paberikonteinerite sihipärasest kasutamist mitte milleski. Miks muidu leidsime konteineritest suures koguses olmejäätmeid (nt kassiliiv, tuhk, riided, dvd, hügieenitarbed, mähkmed, prügikast koos suitukonide ja tuhaga, moosipurgid koos sisuga, mänguasjad, kasutatud wc-paber, kasutatud kätkuivatuspaber, jogurtipakid koos sisuga, šampooni- ja dušigeelipudelik koos sisuga, lillevaasid, ühekordsed nõud, lambikuppel), ehitus- ja lammutusprahti (nt soojustusmaterjali, kipsi, takku), probleemtoodetest tekkinud jäätmeid (nt patareid, telefoni-laadid, elektroonikaseadmed, külmkapi detailid), ohtlikke jäätmeid (nt värvipurke, pintsleid, kraadiklaas), suurjäätmeid (nt arvutitool, tugitooli käsitoid, põrandavaibad ja -matid).

Oleme tuvastanud kuus isikut, kes on pakendi- ja paberikonteinerisse toonud erinevaid olme- ja muid jäätmeid. Kõigil neil on kodus oma prügikast ja korral-

datud jäätmeveo raames toimiv olmejäätmevedu. Miks te toote oma prügi selleks mitte ettenähtud kohta? Ilmselt seetõttu, et oma prügikasti ei mahu ja jäätmekäitluse eest maksta ei soovi.

Juhime tähelepanu, et avalike pakendi- ja paberikonteinerite ebaõige kasutamine, jäätmete konteinerite juurde maha panek on jäätmehoolduse ja jäätmekäitluse nõuete rikkumine, mis toob endaga kaasa rahatrahvi.

Eeltoodu valguses saame teha järelduse, et inimestel tekib tegelikult jäätmeid ja jutt, et „minul jäätmeid ei teki“, „palun mind vabastada korraldatud jäätmeveost“ või „palun veosageduse muutmist“ ei vasta tegelikkusele. Seega tuleb edaspidi jäätmeveost vabastuse ja harvema veo sageduse taotlejatel esitada vallavalitsusele vajadusel täiendavaid tõendeid kinnistu mittekasutamise kohta (nt elektriarved) ja anda võimalus ametnikel läbi viia kohapealne kontroll veendumaks taotluses esitatud andmete tõepärasuses. Vabastamine korraldatud jäätmeveost või harvema veo sageduse lubamine peab olema põhjendatud ja kohapealne reaalne olukord vallavalitsusele teada.

Siiski loodame, et meie inimesed õpivad oma vigadest ja kasutavad avalikke paber- ja pakendikonteineriteid sihipäraselt.

Kaie Sakala
keskkonna- ja heakorraspetsialist

Saarde valla jäätmekava 2018-2023 avaliku väljapaneku ja avaliku istungi tulemused

Saarde Vallavalitsus korraldas Saarde valla jäätmekava 2018-2023 avaliku väljapaneku ajavahemikul 08.10.2018-22.10.2018. Avaliku väljapaneku kestel laekus üks kahe alapunktiga ettepanek, mistõttu toimus avalik istung 24.10.2018 kell 15.00 Kilingi-Nõmme klubis. Istungil osalesid jäätmekava koostaja Osühing Entec Eesti esindaja Ülar Jõesaar, Saarde valla abivallavanem Martti Rooden ning keskkonna- ja heakorraspetsialist Kaie Sakala. Teisi isikuid avalikul arutelul ei viibinud.

Avalikul arutelul arutati jäätmekava avalikustamisel tehtud ettepanekuid, mis kokkuvõtvalt olid järgmised:

1) Leida juba jäätmekava val-

mimise staadiumis parim avalikke pakendikonteineriteid hõlmav võrgustik Kilingi-Nõmme linnas.

Ettepanekus juhitakse tähelepanu, et jäätmekava eelnõus on lk 17 eksitav lause: „Üheski Saarde valla asustusüksuses ei ole rohkem kui 1000 elanikku ruutkilomeetril, seega pakendiseaduse § 17¹ lõike 1 kaks esimest punkti ei ole Saarde valla puhul kohustuslikud. Ilmselt lähtub jäätmekava koostaja põhimõttest, et Kilingi-Nõmme linnas ei ole asustustihedus üle 1000 inimese ruutkilomeetril, kuid jätab arvestamata, et tegemist on tiheasustusalaga, kus kehtib just pakendiseaduse § 17¹ lõike 1 punkt 2“.

2) Luua Kilingi-Nõmme taga-

tisrahaga pakendeid, ohtlikke jäätmeid ja probleemtooteid hõlmav kogumisvõrgustik sellisel, et see rahuldaks kõiki elanike gruppe, sh tööl käivaid inimesi.

Jäätmekava eelnõu muudatusettepanekute osas on võtnud seisukoha vallavalitsus. Ettepanekud ja vallavalitsuse seisukoht on edastatud Saarde Vallavolikogu arengu- ja majanduskomisjonile arvamuse avaldamiseks ja seisukoha võtmiseks.

Jäätmeveo § 59 lõike 1 kohaselt võtab kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava vastu kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu.

Kaie Sakala
keskkonna- ja heakorraspetsialist

Suurjäätmete ja klaasijäätmete kogumisringi tulemustest

1. oktoobril 2018. a toimus Saarde vallas suur- ja klaasijäätmete kogumisring. Vallavalitsusele ja AS-le Ragn-Sells andsid jäätmete üleandmise soovist teada ligikaudu 50 jäätmevaldajat.

AS Ragn-Sells andmetel koguti Saarde vallas kolme veopäevaga kokku suurjäätmeid koguses 13,4 tonni ja klaasijäätmeid koguses 1,5 tonni.

Tuletame siinjuures meelde, mis jäätmed on suurjäätmed ning millised jäätmed liigituvad

klaasijäätmeteks:

- **Suurjäätmed** on jäätmenimistuse koodinumbriga 20 03 07 tähistatud jäätmed. Näiteks vana mööbel, madratsid, põrandavaibad, kraanikausid, WC-potid ja muud suured esemed, mis oma konteinerisse ei mahu. Siia alla ei kuulu näiteks sõidukite rehvid, külmkapid, telerid jm elektroonikajäätmed ning ehitus- ja lammutusjäätmed (nt kipsplaat, linoleum, aknad, ukseid jne). Ka ei kuulu suurjäätmete alla suur

prügikott tavaliste segaolmejäätmetega või vanade riietega.

- **Klaasijäätmed** on koodinumbriga 20 01 02 tähistatud lehtklaasi jäätmed – aknaklaas (raamideta), kasvuhooneklaas.

Järgmine suur- ja klaasijäätmete kogumisring toimub juba uuel aastal, 6. mail 2019. a.

Kaie Sakala
keskkonna- ja heakorraspetsialist

Noorsoopolitseiniku tegevused sügisiseses Saarde ja Häädemeeste vallas

Sõnaga sügis seostub meile kohe mõte värvilisest loodusest, vihmastest ilmadest, kooliaasta algusest, saagi korjamisest põllult ja metsast ning veel palju muud.

Ka noorsoopolitseinik on sügise hakul mitmeid kohustusi, mis tuleb ära teha, et anda panus ohutuks liiklemiseks pimedal ajal. Loomulikult ei saa seda teha ilma kogukonna toeta ja üksteisest hoolimata.

Septembris ja oktoobris, nagu igal aastal, jagas politsei koostöös maanteameetiga esimese klassi õpilastele liiklusaabitsad. See on traditsiooniks juba aastaid. Aabitsate jagamisel tuleb noorsoopolitseinik meelde, kuidas on ohutu liikluses hakkama saada ja miks on ülitähtis liikluses juba varakult tähelepanelik olla. Liiklusaabits on toetav materjal õpetajale ja lapsevanemale, et aidata lastele liiklusest ülevaade luua ning lastele arusaadavas keeles seda ka selgitada. Tegelikult algab

avastamine juba varasemast teadmisi täiustada ja olla ka

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi esimesed klassid. Foto: Terje Pahk

east ning väga palju ohutuse tagamiseks liikluses teevad ära lapsevanem ja lasteaed ning kool jätkab selle toetamist oma parimal võimalikul moel.

Igatahes võin uhkusega öelda, et aabitsaid jagades tundus, et kõik on oma panuse andnud ning juba praeguseks on lastel piisavalt teadmisi liikluses toimetamiseks. Saame vaid

ise eeskujuks.

Oktoobris õnnestus külastada Kilingi-Nõmme Vabaajakeskust ja Tahkuranna Avatud Noortekeskust, kus sai läbi viidud helkuriteemalised töötoad ja vestlusringid ning ühine joonistusvõistlus „Minu unistuse helkur“. Parimad tööd said ka premeeritud. Huvilisi oli üllatavalt palju – noored tulevad teemadega

koos, kui pakkuda piisavalt kellelta poleks nii toredad

Tahkuranna Avatud Noortekeskuse superkangelane. Foto: Egle Vutt

põnevaid lahendusi.

Siinkohal pean tänama koostööpartnereid, ilma päeva õnnestunud korraldada. Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus on saanud

enda hoovile helkuripuu ja seda tegusate laste ning keskuse töötajate toel, kes selleks suure panuse on andnud. Tahkurannas on Uulu koolis ja vallamajas helkuripuu olemas. Selline tahe ja koostöö on veelkord samm tõestamiseks, et me hoolime üksteisest ja iga väike asi on tegelikult oluline ning selleks saavad panustada kõik, kes vähegi mahti saanud.

Novembri lõpus on tulemas ka üle Eesti helkurikõnd, mis toetab pimedal ajal enda nähtavaks tegemise tähtsust. Helkur on küll väike, aga tema ülesanne on suur ja seda ei ole endale väga keeruline muretseda. Saime lastega ühele meelele, et isegi superkangelane vajab päästeoperatsiooni elluviimiseks pimedal ajal helkurit ning üheskoos sai helkur ka kangelase rüüd ehtima.

Turvalist liiklemist!
Heidi Sosi
Noorsoopolitseinik

Saarde valla kultuuriaasta 2018

Head vallakodanikud! Meie tublid inimesed ja toredad sündmused vääriavad tunnustamist. Meenu-tage mööduvat aastat ja esitage igas kategoorias oma kandidaadid (inimesed, organisatsioonid või sündmused), kes on 2018. aastal silma paistnud ja meelde jäänud:

- kultuuri tähtsündmus 2018
- pärimuskultuuri tegu 2018
- seltsitegevuse /kodanikualgatus/ tegu 2018
- aasta ringijuh
- aasta kultuuri toetaja
- aasta vabatahtlik
- aasta teenindaja
- aasta noor
- aasta üllataja

Kandidaate saab esitada **31. detsembrini 2018**. Kirjalik esildis palun saata e-posti aadressile kultuur@saarde.ee või postiga Kilingi-Nõmme klubi aadressile Pärnu tn. 73, Kilingi-Nõmme 86305.

Ettepaneku tegemiseks vajalik info: kandidaatide ja nende tegevuse lühike tutvustus, esitaja nimi ning kontaktandmed.

Hääletamine: Esitatud kandidaatide nimed pannakse üles Saarde valla kodulehele, kus iga vallakodanik saab anda oma hääle igas kategoorias ühe korra.

Hääletamise aeg on 7. jaanuarist kuni 25. jaanuarini 2018. a.

Elektroniiselt saab hääletada valla kodulehel, paberkandjal võib hääled toimetada Kilingi-Nõmme klubisse.

Tunnustamine toimub Saarde valla kultuuri- ja spordirahva tänupeol 23. veebruaril 2019.

Ankeetid on saadaval Konsumi lillepoes, raamatukogudes, klubis, vallamajas, ajalehes Saarde Sõnumid ja valla veebilehel. Ettepanekuid kultuuriaasta parimate tunnustamiseks võib esitada ka vabast vormis kirjaliku ettepanekuna.

Info tel. 5569 5715

kultuur@saarde.ee

Piia Kajando

Kilingi-Nõmme klubi juhataja

Esitan tunnustamiseks: .....

Mis kategoorias: .....

Esitava ees- ja perekonnanimi .....

organisatsiooni (firma, seltsi) nimi: .....

Lühike kirjeldus, millega esitav silma paistis: .....

Esitaja kontaktandmed (et saaks küsida täiendavat infot):

Nimi: .....

Telefon: .....

Surju Raamatukogus on jõulueelne käsitööde näitus-müük

TEEME KOOS ÕPILASTEGA HEAD!

Selle aasta jõulukuu jooksul toimub Surju Raamatukogus ka Surju Põhikooli õpilaste käsitöö ja küpsetiste heategevuslik müük ning õpitoad. Ostes õpilaste poolt valmistatud aitame toetada heategevust ja hooldekodu Videvik hooldealuseid.

Aita Sinagi ja osale õpitubades – heategu on jääva väärtusega!

Aastalõpu lähenemist raamatukogus näitabki see, kui kõik ruumid on ehitatud meie käsitöömeistrite poolt tehtud kauni käsitööga. Tänavu osalevad ka koolilapsed oma töödega ning nende müügitulu läheb heategevuseks.

Kuigi on tihti kuulda, et kõigil on kiire ja aega pole, on näha, et käsitöö tegemiseks on seda ikkagi leitud. Tõde on ka ütlesel: „Kes palju teeb, see ka palju jõuab“, sest enamasti käsitöö tegijatest on ka agarad muudiski tegemistes ning võtavad aktiivselt osa kohalikust elust. Tore on, et igal aastal osalevad näitusel juba tuntud tegijate kõrval ka uued ja tihti peale on need inimesed alles meie külladesse elama asunud!

Rõõmu teeb see, kui tegijaid osatakse tunnustada, imetledes nende kätetööd või ostes seda kingituseks kas endale või sõbrale, nii toetame nende tublide inimeste tegevust.

Näitusmüügile on juba toodud kootud kindaid-sokke-sääriseid-

salle, telgedel kootud vaipu, vilditud dekoratiivpatju, keraamikat, ehteid, kaarte ja palju muud põnevaid. Käsitööd on ilusad ja isikupärased ning valmistatud meie inimeste poolt ja neid ei saa osta kusagilt poest.

Magusa elu nautijate ja tervise eest hoolitsejate jaoks on kohalikud mesimummid kokku kogunud **mett**.

Peale käsitööd on võimalik soetada endale ka kodupaiga ajaloo kokku kirjutatud raamatuid: „Kodupaigas on suvi“, „Surju vald 25“ ja „Ristiküla killuke Eestimaad II“.

Kui keegi soovib veel oma kätetööga näitusel osaleda, tooge see palun raamatukogusse. Eriti tore oleks näha ka meeste poolt valmistatud käsitööd.

OLETE OODATUD KÄSITÖÖ NÄITUS-MÜÜGILE JUBA 1. DETSEMBRIST!

Käsitöö ja heategu on parim kink jõuludeks nii endale kui teistele!

Riita Lillemets

Surju Raamatukogu juhataja

2017. aasta käsitöö näitus-müük Surju Raamatukogus

LUGUPEETUD LAPSEVANEMADI
OLETE OODATUD

SURJU LASTEIAIA JA KODUSTE LASTE ÜHISELE JÕULUPEOLE, MIS TOIMUB KOLMAPÄEVAL, 19. DETSEMBRIL 2018 KELL 16.30 SAALIS.

KAVAS: LASTE ESINEMINE, KÜLLA TULEVAD JÕULUVANA JA FOTOGRAAF.

28. detsembril 2018 Surju Rahvamajas
kell 21.00-03.00

Meezolu loob kabareedualett

AASTALÕPUPIDU

Tantsuks mängib

Boogie Ladies

MEELIS BAND

Laadade reserveering, piletite eelmüük 17.12-20.12.
Eelmüügist 8€, kohapeal 10€
Info 53434653, time
lausa katab igalüks isel

Surju Põhikool

Novembri tegemised Surju Põhikoolis

Aasta kõige pimedam aeg on kätte jõudnud aga meie koolis on tegemisi olnud piisavalt palju, nii et pole aega olnud seda isegi mitte märgata.

Loodusringi õpilased kogusid vaheajal **tammeterusid**. Kõige usinamad olid Kert Heljas (13 kg), Karl Nikolai Meibaum (üle 3 kg) ning Kaili ja Keity Pärna (3 kg). Tõrud antakse üle kohalikule jahiseltsile, kes viib need metsaelanikele söögiks.

5. novembril andis **Oma Riigi** (õpilasesindus) uus 14. valitsus ametivande. Ametisse astus peaminister Alex-Sander Mõnuvere (9.kl) ja 10 uut ministrit. Valitsus koostas valijate ettepanekutele toetudes programmi tegevustest, mida tahetakse sellel õppeaastal ette võtta. Mõned näited: stiilipeod, mälumäng, laudad, kinoõhtud, Playback, aktiivsed vahetunnid jne. Peale vaheaja tähistati **Halloweeni** kostümeeritud peoga, kus osales kokku 46 õpilast. Seda viisid läbi õpetajad Veronika Meibaum ja Kersti Hunt. Toimused erinevad mängud, võistlused ja disko. Kõigil peol osalejatel oli väga lõbus ja põnev õhtu.

6. novembril toimus Pärnu-Jaagupis Pärnumaa

maakoolide 1.-5. klasside laste laulufestival **Väike Koolicanto**, kus osales 60 noort. Žürii tõi välja parimad solistid ja ansamblid, mille hulgas olid meie kooli solist Robin Mittenbritt ja rahvamuusika ansambel. Ester Murrand, žürii esimehena, kiitis väga laulupoiste mitmehäälsust ja oleks andnud võimalusel eripreemia. Ansambelis laulsid Robin Mittenbritt, Gregor Metsa, Markus Juust, Kert Heljas ja Oliver Püüding. Lauljaid saatsid väikekannedel Piibe Gerne, Triinu Ojaste, Lisandra Mohnja ning lõõtspillil Martti Tarsalainen. Lapsi juhendas Tiia Hermann.

7. novembril toimus Sindi Gümnaasiumis Pärnu maakonna **õpilasesinduste õppepäev**, kus ka meie kooli Oma Riigi valitsuse liikmed - Kaisa Vaabel, Liis Juhansoo, Hanna-Simona Sirg ja Lume Tuum kohal käisid. Inspireeriva loengu ja tegevusi teemal "Osalus kui kogukonna alustala" viis läbi Harald Lepisk. Pärnu maakonna õpilasesindused said omavahel arutada koolide murekohti ja võimalusi, kuidas muuta koolielu paremaks. Saime ka Oma Riigile palju häid mõtteid ja inspiratsiooni.

Isadepäev Surju Põhikoolis

Sel aastal jõudsid Surju Põhikooli võistkonnad juba teist korda **Ventspils IT Challenge'i** finaali. 7. klassist osalesid Martti Tarsalainen, Uku Tominga ja Aleksander Grigorjev, 8. ja 9. klassist Alex-Sander Mõnuvere, Elori Orgusaar ja Kert Kruusimägi. Ventspils IT Challenge on mõeldud õpilastele, et nad saaksid rohkem teada interneti kasutamise võimaluste kohta.

Spordivõistlustest osa-

lesid kuni 5-ndate klasside poisid ja tüdrukud maakondlikel **rahvastepalli-võistlustel**. Tulemused jäid seekord tagasihoidlikeks.

14. novembril osalesid maakondlikul **VARIA viktoriinil** Surju koolist Henri Viik, Alex-Sander Mõnuvere, Markus Heiter, Liis Juhansoo ja Lume Tuum ning saavutasid tubli 4. koha.

15. novembril tähistati **isadepäeva**. Sel aastal kor-

raldasid õpetajad töötubasid, kus sai valmistada võtmehoidjat, kastanjetti, arvata ära asju, mis on kotis peidus, mängida Kahoot keskkonnas viktoriini ning lahendada Viikingite ruunikirja. Kõik osalejad said loositeel omale ka hoidistepurgi, mis olid õpetajate endi valmistatud.

Suur osa algklassilapsi käis Pärnu Kontserdimajas vaatamas Estonia muusikali "**Karlsson katusel**". Eten-

dus oli väga hoogne, palju nalja ja mürtsu.

Kätte on jõudnud ka esimene tunnistuste saamine. Eks igaühe pingutused on paberil kenasti kirjas ja edaspidine on õpilaste endi teha, kas olla ülejäänud õppeaasta sama tubli või peaks rohkem panustama.

Rahulikku lumeootust soovides
õpetaja Maarit Koger

Eesti õpetajad töövarjuks Bulgaarias

Sügisel koolivaheajal käisid kaks Surju kooli õpetajat Signe Reidla ja Ave Kartau Erasmus+ programmi raames Bulgaaria Osnovno Uchilishte „Svety Svety Cyril i Metodii” nimelises põhikoolis töövarjuks. Kool asub Bachovo asulas, seal õpivad lapsed 1.-7. klassini.

Tutvuti Bulgaaria kooli igapäevaeluga, külastati inglise keele, matemaatika ja arvutiõpetuse tunde ning vahetati kogemusi erinevate õpetamise meetodite ja võimaluste üle.

Näiteks inglise keele õpetamisel on Bulgaaria koolides suurem rõhk tähtede ja sõnade kirjutamisel, sest bulgaaria tähestik on kirillitsa, mis erineb ladina tähestikust. Inglise keele tundides nägid ja said Eesti õpetajad üle võtta häid nippe, kuidas näiteks palli- ja rõngamängude abil sõnavara korrata.

Matemaatika ainekava on Bulgaarias võrreldes Eestiga mahukam. Näiteks 7. klassi õpilased lahendasid suhteliselt keerulisi ülesandeid püramiidide pindala ja ruumala arvutamise kohta. Eestis õpitakse selliseid ülesandeid lahendama alles 9. klassis.

Õpilastel on arvutiõpetus tun-

niplaanis eraldi aine, selle jaoks on koostatud põhjalik ainekava ja paberandjal õpikud, mis toetavad õpetaja tööd.

Kadedust võib tunda, sest selle piirkonna ka väikestes koolides olid olemas kunstkattega väljakud jalgpalli mängimiseks ning lapsed lustisid vahetundides rõõmuga õues ja kasutasid vähem nutivahendeid.

Eesti õpetajad tutvustasid Eesti kultuuri, haridussüsteemi ja oma kooli. Õpetajad viisid läbi inglise keele tunde ja robootika ning programmeerimise töötubasid. Bulgaaria õpetajatele ja õpilastele tutvustati Ozoboti robotit, Makey Makey leiutamise komplekti ja miniarvutit Micro:bit. Kõige põnevam oli nii lastele kui õpetajatele Ozoboti programmeerimine värvikoodide abil.

Inglise keele tundides õpetasid eestlased bulgaarlastele erinevaid laule ja mängu, näiteks piltide abil uute sõnade õppimist, mille puhul keeleoskuse tase ei olnud takistuseks.

Mõlema kooli õpetajad tegelevad rahvusvaheliste eTwinningu projektidega, külaskäigu ajal loodi uus ühisprojekt „Sharing”, kus õpetajad jagavad üksteisega oma

õpetamise nippe ja kogemusi ning tutvustavad uusi tehnoloogilisi vahendeid.

Kooli direktor Sonya Kulinceheva korraldas kaugel tulnud külalistele eraldi õhtuse vastuvõtu, kus maitsti koos kohalike kooli töötajatega Bulgaaria traditsioonilisi sööke-jooke ning õpiti selgeks tähtsamad rahvatantsusammud inglise keele õpetaja Goritsa Lazarova juhendamisel. Bulgaaria köök on väga mitmekesine ja maitsev ning toidu tegemisele ja söömisele pööratakse palju tähelepanu. Selline vastuvõtt ja tähelepanelikkus oli meeldiv üllatus Eesti õpetajate jaoks.

Bulgaarlased on uhked oma kultuuri üle, igal sammul oli näha, et väärtustatakse kohalikke rahvalaule ja -tantsu. Rahvamuusikat kuulatakse nii kodus, kui ka kultuuriüritustel, osatakse rahvatantsida ja õpetatakse neid ka külalistele.

Võõrustajad tutvustasid Eesti õpetajatele Bulgaaria selle piirkonna kuulsamaid vaatamisväärsusi. Näiteks Eestiski hästi teatud ravitseja Vanga koduküla ja Bulgaaria kõige väiksemat linna Melnikut, mis on kui vabaõhmuuseum ning kuulsat mägi-

Goritsa Lazarova, Signe Reidla, Ave Kartau ja Sonya Kulinceheva

suusakuurorti Banskot. Sügavamulje jättis Dobarsko kirik, mis hämmastab teadlasi üle maailma. Nimelt on sealsetel 400 aasta vanustel seinamaalingutel Jeesus Kristust kujutatud koos kosmose-laeva meenutava objektiga.

Mõlemad koolid on huvitatud edasisest koostööst, nii veebipõhiste kui reaalsete koostööst kaudu. Osalemine rahvusvahelistes projektides võimaldab raken-

dada elukestva õppimise põhimõtet, suurendab avatust teiste kultuuridele ning esitab õpetajatele uusi väljakutseid meeskonnatöös. Kohtumised eri maade kolleegidega kujundavad uue vaatenurga ning pakuvad uusi võimalusi oma töö parendamiseks.

Ave Kartau
Signe Reidla
Surju Põhikooli õpetajad

Saarde läbi ajaloo prisma 204

1957

1. juunil tähistati lastekaitsepäeva. Aktusel esinesid täitevkomitee esimees Leida Voll ja partei rajoonikomitee propaganda ja agitatsiooni osakonna töötaja Valli Sikk. Laste tervisekaitsest rääkisid lastesõime juhataja Õie Luik, rajoonihaigla peaarst Erna Teder, lasteaiast Elisabeth Niin ja kooli õppealajuhataja Meida Laarmann.

Linnas ja rajoonis algas mõtude ja mõtteriistade kontroll ja tembeldamine.

Ristikülas lasi Endel Kurm isahundi ja leidis metsast hundipesa seitsme kutsikaga. Hundikutsikate eest maksti talle 3500 rbl preemiat.

9. ja 10. juunil peeti Tihe-metsa staadionil Kilingi-Nõmme rajooni koolide spartakiaad. Võisteldi kergetõustikus, korv- ja võrkpallis. Tehnikumis oli üles seatud käsitöö- ja kunstinäitus. Kilingi-Nõmme keskkooli esindasid Reet Laasi ja Linda Männik.

Linnas algasid järve ümbruse koristustööd. Linna asutused said kohustuse vedada autodega ujula juurde liiva supelranna jaoks.

Kilingi-Nõmme Rajooni Tarbijate Kooperatiivi Tööstuskombinaat tõstis esile oma tublimaid töötajaid: vorstitööstusest Ida Vugt ja Juhan Lepik; limonaaditsehhist Virve Ollino, Aino Verjaiskaja ja Leena Mäger; leivatööstusest Karl Vugt, Hermann Koppel ja Velma Rajalaan. Allikukivi ja Kilingi-Nõmme limonaaditööstuse toodang villiti 0,5 ja 0,3 liitristesse pudelitesse ja saadeti oma rajooni kauplustesse. Allikukivi limonaaditööstuses valmis päevas 80 kasti limonaadi kuues sortimendis.

Kilingi-Nõmme Mehhaniseeritud Metsamajandis alustas tööd kaheksast uuest ja kahest varem muretsatud masinast koosnev isekallutajate kolonn, mille tööks sai metsateede ehitus ja kruusavedu. Autodeks olid ZIL 585-E. Üks ZIL 150 ehitati ümber bensiiniveoks. Aastaga loodeti ehitada 30 km metsateid.

16. juunil toimus kultuurimaja suveaias festivali aiapidu, kus esinesid Nõukogude Armee isetegevuslased. Peeti ka spordivõistlusi ja löödi tantsu. Töötas lasketiir.

26. juunil toimus Kike-

peras Soosaarel lahing kahe metsavenna ja 60-mehelise KGB rünnakrühma vahel. Lahingus langesid Viktor Olde ja Ervin Saar, rünnakute poolt sai üks mees haavata.

30. juunil sõitis Kilingi-Nõmme kümnekond lahtist veoautot isetegevuslastega Abja rajooni laulupäevale Karksi lossimägedesse.

Kilingi-Nõmme Mehhaniseeritud Metsamajandi Marana tootmiskeskuses hakati valmistama puidust freestorusid kuivendusobjektidele ja puitvilla, mis saadeti TEP-seinaplaatide valmistamiseks.

Kooperatiivi tööstuskombinaadi juurde moodustati vabatahtlik tuletõrjesalk. Neile tutvustasid tööülesandeid Kilingi-Nõmme rajooni VTÜ instruktor Hendrik Talts ja kombinaadi tehniline juhataja Arnold Pulk. Võeti vast 24 liiget ja moodustati 3 salka. Esimeheks valiti Arnold Pulk, aseesimeheks August Vares ja sekretäriks Oliivia Karu.

18. juulil lõpetas töö laste suvesanatooriumi I vahetus, mis tegutses Sambla tn algkooli majas. Peeti lõpupidu

isetegevus- tekannete ja karnevaliga, publikuks lapsevanemad ja meditsiinitöötajad Anna Tari, Lilli Popp, Anna Pool ja Punase Risti esimees Aino Aru.

Autojuht ja transamehed teepeal kaubaveo autol käigukasti remontimas.

„Sassi“ poe kõrval olev tänavapoolne nelinurkne putka oli linna bussijaam ja selle taga linna kemp. Paremalt, trepiga kõrgendiku kohal, asus enne sõda Tammani kahekordses majas ALFRED VEEMEHE ja PAULA KIILASE riidekaubamaja, mis hävines sõjas. Tänapäeval bussijaama esine jõulukuuse koht.

20. juulil ilmus ajalehe „Kolhoosi Tee“ tuhandes number. Agaramad kirja- saatjad olid kolhoosiesimees Maksim Vaher, tööstuskombinaadist Arnold Pulk, koolide inspektor Elli Teras, metsamajandi direktor

Heino Teder, õpetaja Luule-Miralda Kallase. Kilingi-Nõmme ELKNÜ rajoonikomitee korraldas vastukäiguks kiriklikule leerile esimese ilmaliku leeri. Uus üritus sai nimeks „Noorte suvepäevad“.

kuid rahvas ristis selle „Võsaleeriks“.

21. ja 22. juulil peeti Uue järve ujulas Kilingi-Nõmme rajooni meistrivõistlused ujumises.

Jääb pooleli
Olev Paukson

Vabadussõda algas 28. novembril 1918. aastal – 100 aastat tagasi!

Teadaolevad Vabadussõjas langenud Saarde kihelkonna meeste matmiskohad on:

Nimi	Isanimi	Sünnikoht	Matmiskoht
Aasa, Arseni	Joann	Pärnu	Urissaare
Aavasalu, Andres	Jaan	Jäärja vald	Häädemeeste
Ekbaum, August	Tõnis	Voltveti vald	teadmata
Gentalen, Heinrich, Hendrik	Jaan	Kilingi vald	Saarde
Holtsmann, Juhan	teadmata	Voltveti vald	teadmata
Ilves, Aleksander	Jaak	Voltveti vald	Bogoslov laager
Jakobson, Karl	Gustav	teadmata	Saarde
Jakobson, Villem	Jaan	Jäärja vald	Porošino
Johanson, Mihkel	Tõnis	Pati vald	teadmata
Juurikas, Gustav	Hendrik	Laiksaare vald	Häädemeeste
Jõöks, Hans	Leena	Kilingi vald	teadmata
Kadarik, Peeter	Juhan	Jäärja vald	teadmata
Kallo, Hans	Jaan	Talli vald	Krasnojarski küla
Karlson, Jaan	Juhan	Pati vald	teadmata
Kivirand, Viktor Osvald Albert	Karel-August	Kilingi vald	Suure-Jaani
Koik, Ants/Hans	Mart	Voltveti vald	Halliste
Kurm, Jakob	Peet	Laiksaare vald	teadmata
Küppar, Modest	Nikolai	Kilingi vald	teadmata
Leesment, Hans	Kaarel	Lanksaare	Kaarli
Lensment, Johan	teadmata	Kilingi vald	teadmata
Lensment, Karl	Aleksander	Kilingi vald	Solikamsk
Lilienblatt, Paul= Lilleleht	teadmata	Jäärja vald	teadmata
Lilleleht, Paul- August	Hans	Jäärja vald	Bratsk
Lugus, Jaan	Märt	Viljandimaa	Šodrova
Lõhmus, Karl	Juhan	Laiksaare vald	Häädemeeste
Maide, Jaan	Juhan	Vana- Kariste vald	Moskva

Nimi	Isanimi	Sünnikoht	Matmiskoht
Martinson, Johannes	Eva	Kilingi vald	teadmata
Mägi, August	Leena	Jäärja vald	teadmata
Mägi, Juhan/Johan	Andres	Jäärja vald	Jõhvi
Naaris, Jaan	teadmata	Veelikse vald	Halliste
Normet/Normann, Jaan/Kristjan	Mihkel	Jäärja vald	teadmata
Näripea, Aleksander	Kadri	Kilingi vald	Kirov
Orav, Juhan/ Johannes	Andres	Laiksaare vald	Sverdlovsk
Paltmann, Karl	Peeter	Laiksaare vald	Kaitseväe kalmistu
Parrol, Mart/Märt	Andres	teadmata	teadmata
Pedaja, Jaan	Hans	teadmata	Saarde
Peet, August	Ado	Pati vald	Arhangelski oblast
Purga, Juhan	Jaak	Kilingi-Nõmme metsavend	Kilingi- Nõmme
Rajandi, Johannes	Karl	Pati vald	teadmata
Riidloin/Riidulin, Hendrik	Peeter	Kilingi vald	Salaspils
Roosmaa/Roosmann, Karel/Karl	Kristjan	Saarde vald	Saarde
Ruusmann, Peet/Peeter	Hans	Talli vald	Saarde
Sauga, Andres	Andres	Pati vald	Sillaotsa
Tallo, Karl	Tooma	Talli vald	Severo-Ural laager
Talts, Aleksander	Gustav	Kilingi vald	Pärnumaa
Tomson, Aleksander	Mihkel	Voltveti vald	Saarde
Torma, August/Johannes	Jaan	Voltveti vald	London
Viitak, Nikolai	Hans	Saarde vald	Sosva laager

Nimekirja aluseks register „Eesti vabaturisti kavalerid“, välja antud eesti Sõjahaudade Hoolde Liidu poolt.

Olev Paukson

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Huvitegevus Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis on huvitegevuse eesmärgiks toetada noorte mitmekülgset arengut. Sellel õppeaastal on 1.-12. klassi õpilastele kokku 33 erinevat ringi: koolileht „Kirjatark“, kunstiring, käsitööring, saksa keele ring, nupula, kokakool, muuseumisõprade ring, ansamblid, solistid, laulustuudio, mudilaskoor, lastekoor, poistekoor, rahvatants, line- ja seltskonnatants, 8.-12. klassi tantsuring, iluvõimlemine, peotants, discgolf, male, koroon, spordiring, võrkpall, jalgpall, jooga, programmeerimine ja 3D, robotika ja veebiprogrammeerimine, drooniring, maastikuvibu, motoring, helitehnika ja valgustehnika, foting ja päästering.

Eelmisel õppeaastal osales kooli huviringides 75%

kooli õpilasest. Viie aasta jooksul on osalejate hulk kasvanud. Osalejate arvu kasvu on toetanud uute ringide teke (viburing, tantsuringid jne). Osad ringid toimuvad nädalavahetustel eraldi graafikuga (nt robotikaringid kaks korda kuus). Lisaks kooli huviringidele käivad õpilased ka Kilingi-Nõmme Muusikakoolis, Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuses, Tihemetsa spordihoones ja erinevates spordiklubides.

Mitmed huviringid alustasid või laienesid tänu riigipoolsele täiendavale toetusele huvitegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse parandamiseks.

Tegevust alustas maastikuvibu ring Tihemetsa Spordihoones. Viburingis on arvestatud erineva tasemega harrastajatega, vibu

saab proovida nii algaja kui ka teist aastat ringis osaleja. Õpilased on saanud võistelda erinevatel võistlustel. Tihemetsa spordihoone viburingi oodatakse jätkuvalt uusi osalejaid alates 4. klassist. Noori juhendavad Enn Lank ja Reimo Loorents.

9.-12. klassi õpilaste jõuluballi ettevalmistuse üks osa on osalemine peotantsu kursusel. Õpilaste toimuvad peotantsu tunnid koolis. Huvilised käisid eelmisel aastal ka peotantsuringis Kilingi-Nõmme Klubis. Peotantsu juhendab Erkki Melts.

Tantsuklubi „Tantsuhing“ juhendaja Sairi Sutt tegi 1.-12. klasside huvilistele tantsutreeninguid eelmisel aastal. Sellel õppeaastal jätkab ta 8.-12. klassi tüdrukute tantsugrupiga. Neid näeb esinemas erinevatel võrkpalli

võistlustel ka spordihoones.

Kunstiringis teevad õpetaja Kadri Karoni juhendamisel õpilased lisaks erinevatele kunstitöödele, keraamikat ja klaasitöid.

Heli- ja valgustehnika ringis õpivad osalejad helipuldi kasutamist, mikrofonide üles panemist, valgustehnika kasutamist, valgusega saali kujundamist. Siim Kolla juhendamisel on õpilased saanud teadmisi alates helifailide tegemisest ja lõpetades heli- ja valgustehnika ülesseadmise valla ja kooli sündmustele.

Saarde valla lastekooriga tegelevad Piia Salomon ja Tiia Hermann, koori kuuluvad Surju Põhikooli ja Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpilased. Detsembris on tulemas osalejatele esimene laululaager.

Infotehnoloogia ringid on olnud noorte seas populaarsed. Tänu täiendavale toetusele on suurenenud ringide arv ja osalejate arv. Täiendavaid võimalusi said eelmisel aastal juurde ka laulustuudio muusikahuvilised ja loodusringide tegevused.

Lisaks on Eesti Noorsootöö Keskuse poolt koordineeritud kohalike omavalitsuste noorsootöölase koostööprogrammi kaudu toetatud drooniringi. Ringi juhendaja on Hendrik Raid, kes alustas drooniringi juhendamist õpilaseksena projektitöö raames. Nüüd jätkab ta seda teist aastat ülikooliõpingute kõrvalt.

Kohalike omavalitsuste koostööprojekti kaudu alustas kaks aastat tagasi huvilistele motoring. Kahe aasta jooksul on Ants Lensmendi ja Aimar Kielase juhenda-

misel õppinud 9.-12. klassi noormehed autot parandama, osi vahetama ning õppinud sõiduuskusi Lauri krossirajal.

Kilingi-Nõmme spordihoones saavad õpilased osaleda erinevates aeroobika-saali treeningutes.

Võrkpalli treeninguid juhendavad Ragnar Pähn ja Sven Saarpere, nende juhendamisel on õpilased teist aastat osalenud mitmel võrkpalli võistlusel. Toimunud on ka erinevaid väiksemad kohtumisi naabervaldade võistkondadega.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi huviringide ajakava on üleval kooli kodulehel. Huvilised võivad kõikide olemasolevate ringidega liituda.

Laine Ülemaante

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi huvijuht

Kooli muuseumiklass ootab külla!

7. novembril 2018 jõudis üle saja aasta vana harmoonium, mis alustas kooliteed üle-eelmisel sajandil Lavi koolimajas ja hiljem lisas koolipoiste laulule hoogu Sambla tn algklasside majas, kooli tagasi. Kulunud klahvid ja tuhmunud välimus ei vähenda „vanakese“ ajaloolist väärtust. Õpetaja Tiia Hermann teab, kuidas pillist helid välja meelitada ja muusikariistade ajalugu õpilastele tutvustada.

Oktoobrikuus jõudis muuseumiklassi trükivärske õpilastööde kogumik, mille kaante vahele mahuvad kunsti- ja uurimistöid, õpilaste esseed ja fotod ülevaatega koolielu sündmustest. Kõikidel soovijatel on võima-

lik kauni raamatukese omanikeks saada või jõuluvana abiga kaugemal elavatele tuttavatele, sõpradele jõuluingiks saata.

Vilistlaste kokkutuleku ajal oli muuseumiklass rõõmsate kohtumiste ja meenutamiste koht. Vanade viihute näitus, muuseumi eksponaadid, fotode väljapanek ja Hillar Hansoo ajaloolised kroonikaraamatud tekitasid elevust terveks õhtuks.

Muuseumiklass on aktiivses kasutuses iga päev, sest minevikust on palju õppida.

72. lend lõpetab gümnaasiumi kahe aasta pärast. Praegu tutvustavad nad näitusega vanu esemeid ja oma perede lugusid. Näituse eestvedajad on õpetajad Helle

Vilistlased muuseumiklassis. Foto: Mari Karon

Berg ja Ly Kuningas.

Aineõpetajad on elavdanud õppetööd erinevate töölehtedega, millele vastuste leidmiseks tehakse muuseumis tõsist uurimistööd.

Väga suur on muuseumis vanade postkaartide kogu.

Detsembris saab uudistada jõulukaartide väljapanekut.

Kilingi-Nõmme muuseumiklass on avatud kõikidele igal tööpäeval. Tulge külla!

Mari Karon
muuseumiklassi juhataja

KÜTTEPUUDE MÜÜK

30, 40, 50 ja 75 cm

OSTA JA SA EI KAHETSE!

Tel. 513 2013
Sass Veelikelt

KILINGI-NÕMME APTEEK

on 29.-30. novembrini
(neljapäev ja reede)
inventuuriks suletud.

Rentida kiire bensiinimootoriga
puulõhkuja Palax X600.
Tootlus ca 20 rm päevas.
Hind 35 eur/päev.
Tel 5662 5333

TAMI
Automatics

Muudame taimede kasvatamise lihtsamaks ja tõhusamaks

KUTSE

Kaasaegsed lahendused taimekasvatuse- tulemuslikum ja ressursisäästlikum majandamine.

- Taimikasvatuse automaatika, kellele ja miks? Eesti Maaülikooli lektor Priit Põldma
- Milliseid lahendused aitavad säästa raha ja aega? TaMi Automatics OÜ
- Rahastusvõimalused, kuidas ja kellele? Projektide spetsialist Merle Einola

Infopäev on osalejale **TASUTA**, vajalik eelnev registreerimine!
Registreerimine kestab kuni 6.01.2019

Kuupäev: **14. jaanuar 2019**
Kellaeg: **11.00 -14:00**
Peale programmi arutelu, pakume kohvi ja suupisteid.

Aadress: **Akadeemia 2, Pärnu**, 5. korruse saalis.

Info ja registreerimine info@tamiautomatics.com, +372 56560103
www.tamiautomatics.com

Pühapäeval, 2. detsembril kell 14.00 Kilingi-Nõmme klubis

Maestro Olav Ehala ja Nele-Liis Vaiksoo

Kontsert
kaunimatest paladest

Pilet eelmüügist 10€, kohapeal 13€, sooduspilet 10€.
Info: kultuur@saarde.ee; tel 5569 5715

28. novembril kell 11.00

küünalde süütamine

Vabadussõja

mälestussamba juures

1918 ISAMAA ILU HOIULES VAENLASE VASTU VOIDEL- DES VARISESID VAPRAD 1920

Sügisese tegevused Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuses

Vabaajakeskuses on külas noorsoopolitseinik Heidi Sosi. Foto: Heli Juhkamsoo

Turvalisusekuu vabaajakeskuses
Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuses oli oktoobrikuu turvalisusekuu. Aktiivselt võeti osa helkuri valmistamise töötubadest, toimus helkurite näitus ja joonistusvõistlus. Osalesime helkuripuu kampaanias, mille raames täitsime helkuritega vabaajakeskuse ees oleva elupuu, et kõik need kellel helkur ununes või kadus, saaksid ennast nähtavaks teha. Novembrikuu lõpus osaleme helkurikõnnis. Helkur on parim kingitus pimedal ajal. Turvalist teekonda!

Käisime külas ja võtsime külalisi vastu

26. oktoobril toimus Sauga Avatud Noortekeskuses Pärnumaa noortekeskuste kokkutulek, kus noored said osa huvitavatest tege-

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 3a klass vabaajakeskuses. Foto: Heli Juhkamsoo

vustest, mida aitas läbi viia OÜ Elamuspank.

Novembri algul külastasid Kilingi-Nõmme Vabaajakeskust Tartumaa noorsootöötajad, kes huvitusid Saarde valla noorsootööst.

Vabaajakeskuse helkuri tegevuse töötubades osalesid Kilingi-

Vabaajakeskuse valmistatud helkurid. Foto: Heli Juhkamsoo

Nõmme Gümnaasiumi 3a ja 6b klass.

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus toetab tervist edendavat käitumist

Figuurisõbralik elu – see on toidu kohaldamine keha vajadustele vastavaks.

Nädisõhtusöögil serveeriti toite ja tehti tutvust tervislikumate toiduvalikutega. Jagati retsepte ja juhiseid, kuidas kaubakülluse hulgast paremaid valikuid teha.

19.–25. novembrini toimus noorsootöönädal.

Heli Juhkamsoo
Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse juhataja

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse
HUVIRINGIDE AJAKAVA

NOORTEBÄND
Juhendaja Andrei Osipov
Ringi toimumise ajad:
E: 15.00 - 19.00
K: 15.00 - 18.00

TÄISKASVANUTE BÄND
Juhendaja Andrei Osipov
Ringi toimumise aeg:
K: 18.00

KARAKTERTANTS
Juhendaja: Triin Kovalevski
Ringi toimumise ajad:
T. 15.15 ja N 15.15

LOOVUSRING
Juhendajad: Riina, Heli
Ringi toimumise aeg:
T, K, N. 14.30

KUNSTIRING
Juhendaja Asta Suss
Ringi toimumise aeg:
T. 10.00 - 20.00

EAKATE HOMMIK
Ringi toimumise aeg:
K. 11.00

HUVILISED OODATUD!
Rohkem infot Vabaajakeskusest
Pärnu tn. 62. Kilingi-Nõmme tel. 44 92 755

SPORT

Isadepäeva maleturniir 2018

11. novembril 2018. a toimus Kilingi-Nõmme klubis 18. korda Isadepäeva maleturniir 2-liikmelistele perevõistkondadele. Sel korral osales 11 peret, aga neil turniiridel on üldse osalenud 91 perevõistkonda üle Eesti. Sel aastal võitsid teist korda Hendrik ja Karl Erik Olde Tallinnast. Isa Hendrik alustas malemängu Kilingi-Nõmme Keskkoolis. 2. koha said õed Margareth ja Grete Olde. 3. kohale tulid tänu viimasele vooru võidule Aleksander Savitski ja Maria Ioanna Haapsal Tal-

linnast. 4. kohaga pidid leppima vanaisa Elmut ja poja-poeg Hans-Georg Köösel Pärnust, ka nemad on seotud Saarde vallaga. Saarde valla parimad olid Timo Tamm ja Randar Rätsep, kelle tulemuseks oli seekord 7. koht. Nemad on olnud ka turniiri võitjad. Esmakordselt osalesid Saarde vallast Andres ja Johannes Ots, kes saavutasid 9. koha.

Võistlust jälgis ka esimene turniiri võitja Sten Kasela, kes oli kodumail käimas.

Eiki Lehemets

Isadepäeva maleturniiri võitjad

Püsigem võrkpallilainel

Saarde võrkpalli esindusmeeskond on saanud algavaks hooajaks lisatuge nii toetajate kui mängijate näol. Võistkonna nimisponsor on endiselt COOP Kilingi-Nõmme. Hea energiasüsti andis peasponsor Alas-Kuul AS. Lisaks võrkpalli toetusele teame Alas-Kuul ASi kui 1. Saarde heategevuslikku hüppepäeva toetajat. Tänu Alas-Kuul ASile ja huppajatele saavad vajalikud spordivahendid neli meie valla noort kergetõustiklast. Soovime kõigi toetajate meeleheaks olla nähtavad nii sõnas kui pildis, et meie koostöö oleks jätkuv ja järelkasv ambitsioonikas. Kutsume lapsi võrkpallitrennidesse esmaspäeviti ja kolmapäeviti kell 17.30.

Aastavahetusega jääb pool 2018/2019 hooajast selja taha. Saarde valla esindusmeeskond

osaleb COOLBET rahvaliiga meeste I tugevusgrupis ja Pärnumaa MV-I. Detsembris on kodus saalis mängida veel kaks kohtumist. 10. detsembril on vastaseks VK VEEL ÜKS SAMP (Pärnu) ja COOLBET sarjas tuleb mänguag veel kokku leppida. Tulge kaasa elama!

Saarde võrkpalli toetavad: Alas-Kuul AS, Kilingi-Nõmme Majandusühistu, Taritvo AS, Preab AS, HMG Invest & Holding OÜ, Metsis OÜ, Jantor Invest OÜ, Rainert RL OÜ, Lavi Autoteenindus, Helmetal IMS OÜ, Sibille OÜ, Saarde Kommunaal OÜ, Maitliis OÜ, Avo Sinijärv, Oberis OÜ, Ringajas OÜ, Renzo OÜ, SPORTLAND.

Toivo Tallo

Kilingi-Nõmme spordihoone juhataja

Oleme jõulude ajal aktiivsed

Saarde jõuluturniir algas traditsiooniliselt isadepäeva sündmustega ja kestab aastavahetuse seni. 2018. aasta jõuluturniiri sündmustega soovime juhtida tähelepanu suhkru liigtarbimisele. Seetõttu toimuvad lisaks spordiprogrammile Tihemetsa Loometoas kaks praktilist töötuba "Suhkur – sõber või vaenlane". Tänu aktiivsele eluviisile on võimalik liigsed kalorit siiski ära kulutada. Eeskuju algab perekonnast. Jõuluturniiril on kokku 10 spordipäeva. Iga osavõtja lisab SPORTLANDi loosikasti ühe nime ja 4. jaanuaril Kilingi-Nõmme spordihoones toimuvale ilvese peol loositakse välja paar spordijalanõusid.

Rahvatantsijate initsiatiivil toimus **8. novembril** Kilingi-Nõmme spordihoones sportlik isadepäeva kontsert, mille muutis veelgi pidulikumaks rahvatantsurühma juhendaja Eve Sinijärve sünnipäev.

Isadepäeva nädalavahetusest startis 11. SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat. Kuuest etapist koosnevast võistlussarjast lähivad kokkuvõttes arvesse viie parema etapi tulemused. Etapil osalejatele on võistluspäeval spordihoones ruumid prii kasutusega.

11. novembril toimus Kilingi-Nõmme klubis 18. isadepäeva maleturniir 2-liikmelistele perevõistkondadele. Võistlustel osalenud 11 pere hulgast saavutas kaksikvõidu perekond Olde.

14. novembril selgitati Tihemetsa spordihoones Saarde "Täpsuskütid".

24. novembril toimub Tihemetsas XIX Ennu pinksiturniir.

Kõigi sündmuste kohta leiab detailsema info Kilingi-Nõmme spordihoone kodulehelt.

Toivo Tallo

Kilingi-Nõmme spordihoone juhataja

„Pallijätkud“ ja „Ootus“ õigustasid ootust

Igastigisene koduriigi võimlejad oodatud sündmus – festival GymnaFest toimus 22.korda.

Nagu ikka, kujunesid eelvoorud, Lõuna-Eesti rühmadele Viljandis ja Põhja-Eesti võimlejad Tallinnas, küllalt osavõturohkeks. Viljandis jälgis žürii 30, Tallinnas 36 rühma etteastet erinevates vanusgruppides. Suurenenud oli osavõtjate rühmade arv eelkõige vanusegrupis 30+, kus sel aastal konkureeris 5 rühma läinudaastase 2 asemel. Githa vilistlasrühm esitas vastvalminud tempoka ja head füüsilist vormi näitava kava „Ootus“, mille autoriks on Sairi Sutt.

Githa vilistlasrühm ja Pääkesejätkud GymnaFestil. Foto: Sairi Sutt

7-12 aastaste vanusegrupis astusid Githa noortest vaibale 2.-3. klassi rühm Pääkesekiired kavaga „Pallijätkud“ ja 4.-5. klassi rühm Žestika kavaga „Lindilendu avastades“, kuhu oli lisandunud ka lintide vise.

Finaalvooru 26 parima hulka lootsime pääsevat vilistlasdaamid, kes ootusi ka õigustasid. Suur üllatus oli aga GymnaFesti korraldajate otsus lugeda ka meie Pallijätkud finaalis osalemise vääriks. Ehkki kava lõpp lagunes Viljandis veidi koost, jätsid väikesed võimlemispiigad südika mulje ja mõjusid esimestena publiku ette astudes armsalt. Seda kinnitas pikk aplaus täistriibüünilt.

Finaal Tallinnas Kalevi Spordihallis toimus suurvõistlustele omase pidulikkusega 17.novembril. Taas tuli esimestena žürii ette astuda Pallijätkudel, kes seekord esinesid puhtalt, ilma pallikaotusteta ja oma võimlemist nautides.

Särav, laitmatult sooritatud ja naeratusi täis oli vilistlasrühma esinemine. Õnnestunud ning rühmale sobiv kava sai palju kiidusõnu tunnustatud võimlemistegelastelt. Ja tasugi tuli – laureaadi tiitel oma vanuserühmas!

Vanusegrupi peavõit ja rahaline auhind läks siiski taas Pärnu võimlemisklubi Rühm daamidele, kelle elegantne vahendiga kava tõi esile Eesti naisvõimlemise

parimad küljed.

GymnaFesti kõik finalistid said lõputseremoonia eel nautida riigi parimate ilu- ja rühmvõimlejad ning akrobaatide esinemist. Suurisilmi ja aukartusega jälgisid väikesed võimlejad tippude suurepäraseid sooritusi ning võluvaid trikke vahenditega.

Laureaadi tiitli kojutoomisega rõõmustasid meid sel aastal vilistlasrühma liikmed Sairi Sutt, Triin Antso, Siret Lilleleht, Siiri Linke, Kristi Sutt, Laivi Pärna, Evelyn Olde, Marleen Parm. Juhendajad Sairi Sutt ja Margit Schmidt.

Tublid väikesed finalistid – Pallijätkud on Mirtel

Talts, Bianca Vaarik, Maibritt Pesti, Hele-Mari Jalasto, Lisete Kristina Talts, Ariana Pikk, Margot Klettenberg, Mariliis Pata. Treener Margit Schmidt.

Eesti Võimlemisliidu aastalõpu vastuvõtul tunnustas Eesti Võimlemisliit Margit Schmidt pikaajase panuse eest kohalikku ja riigi harrastusvõimlemisse.

Margit Schmidt. Foto: Eesti Võimlemisliit

Tuleva aasta tähtsündmused Githa võimlejadeperele on XXX emadepäeva võimlemispidu, Pärnumaa III võimlemispidu „Pääkeseratas“ Vallikäärus ja osavõtt üldtantsupeost „Minu arm“. Valmistub selleks rühm Infinitum valikrühmade liigis Eha Smolina juhendamisel.

Uue aasta juhatab sisse traditsiooniline võimlejadepere uusaasta- ehk ilvesepidu 4. jaanuaril 2019.

Võimlemisklubi GITHA

Greg Hallop – neli aastat Saarde valla parim meessportlane

Sportida on Gregile meeldinud poisikesest peale. Nagu poistel ikka, jagus tegevusi mitmele rindele. Perekondlikel eeskujudel ja ellusuhtumisel on kindlasti märkimisväärne roll. Harrastusratturi tasemel sõideti sageli terve perega. Veidi tõsisemalt puutus võistlusspordiga kokku ka vanem vend Gven. Kaheteistaastaselt oli Greg dilemma ees - kas jalgpall või jalgrattasõit.

2006. aastal liitus poiss Viljandi Rattaklubiga. Suved ja nädalavahetused treeniti koos meeskonnaga. Muul ajal oli palju iseseisvat tööd. Aitas pere ja sõprade toetus.

2012. aastal pärast põhikooli lõpetamist Kilingi-Nõmmes suundus Greg treeningugrupile lähemale – Viljandisse. Aasta hiljem siirdus noormees Audentese Spordigümnaasiumi Otepää filiaali, mille lõpetas 2015. aastal.

Samal suvel saavutas Greg Eesti MV-I grupisõidus U23 vanuseklassis 3. koha. See tulemus jäi Eesti rattamaailmas silma. Rein Taaramäe abil õnnestus pääseda UC Monaco amatöörtiimi, kus moodus esimene klubihooaeg (2016). Võistlused toimusid Prantsusmaal, Belgias, Saksamaal, Itaalias ja Baltikumis. 2016. aasta märtsis tuli esimene maanteeõidu võit. Varem oli noormees saanud võidurõõmu maitsta ainult Eesti maastikusõitudel.

Monaco klubi võistles peamiselt mägedes. Greg peab end rohkem sprinteriks. Sageli otsustati sõidu saatus distantsil. Kui lõpplahendus jäi lõpuspurdile, siis polnud jällegi vastastel Gregi vastu šansse. Sellest tingituna ootas uuest hooajast ees klubivahetus. Uus klubi asus põhja pool, kus tõsised mäed puuduvad. 2017. aasta meeskonnaks sai Prantsusmaa amatöörkubli Team Peltrax.

Greg meenutab, kuidas hooaja esimene pool ei sujunud kohe üldse. Olulist rolli mängis keelebarjäär. Kui Monacos oli võimalik mugavalt inglise

keeles hakkama saada, siis nüüd oli suhtluskeeleks ainult prantsuse keel. Juuni mõõdukas Eestis võisteldes, kus tuli juba nädalaga uus hingamine. Koduses Pärnu Rattaralli, mis oli tema esimene maanteeõidu võit Eestis. See tõestas, kui kõva ning ühtlane Prantsusmaa tase tegelikult on.

Prantsusmaal tunneb Greg end pigem keskmikku kuuluvana, Eesti sõitudel aga poodiumile pürgijana. 2017. a saavutas ta Eesti MV-I U23 vanuseklassis 5. koha. Hooaja teine pool jätkus ka Prantsusmaal tõusvas joones ja noormees saavutas ühe 2. koha ning 3 esikümne kohta.

2018. aasta jätkus samas klubis, mille kohta Greg tänab ütleb, et siiani oli see karjääri kõige stabiilsem hooaeg. Siinkohal ei ole noormees kitsi ütlema tänusõnu Rein Taaramäele, kes koostas talle igaks nädalaks uue plaani ning tuli alati vastu jooksvate muudatuste puhul. Hooaja jooksul võitis Greg 2 sõitu, kolmel korral saavutas 2. ja kolmel 3. koha, neliteist esikümne kohta, ühe korra teenis välja võitluslikuma ratturi särki ning noppis ühe võidu mäefinišite arvestuses.

2019. aastal sõidab Greg Kariibi mere saarel Martinique'il meeskonnas Fewoss-Credit Mutuel.

Klubid:
2007-2015 Viljandi Rattaklubli
2016 UC Monaco (Prantsusmaa amatöörkubli)
2017-2018 Team Peltrax CSD (Prantsusmaa amatöörkubli)

Greg Hallop

2019 - Fewoss-Credit Mutuel (Martinique amatöörkubli)

Parimad tulemused:

- Võidud
- 1) GP de Cires-les-Mello 2018 (Prantsusmaa)
  - 2) GP de Saint-Martin-des-Champs 2018 (Prantsusmaa)
  - 3) Pärnu Rattaralli 2017
  - 4) Critérium Souvenir Louis-Nucéra 2016 (Prantsusmaa)
- Parim noore ratturi särk: Classic Jean-Patrick Dubuisson – Ep. 1 2015 (Prantsusmaa)
3. koht Eesti meistrivõistlute grupisõidus U23 vanuseklassis 2015
- Aastatel 2014-2017 Saarde valla parim meessportlane

Huvitavaid fakte: võistluskogemused Soomest, Norrast, Lätist, Leedust, Saksamaalt, Belgiast, Hollandist, Prantsusmaalt, Monacost, Itaaliast. 2015. aastal sõitis Eesti koondisega Hollandis maailma karika etappi, mille pidi tehniliste probleemide tõttu katkestama.

Rõõmustab: valdab prantsuse keelt suhtlustasandil.

Toivo Tallo

Kilingi-Nõmme spordihoone juhataja

Algas mälumängusari Eesti Maakilb

Laupäeval, 17. novembril algas 20. omavalitsustevaheline mälumängusari Eesti Maakilb. Esimese eelvooru järel hoiab Saarde vald 70 punktiga 53 võistkonna seas 4. kohta. Saarde valda edastasid ainult Keila City 75, Otepää vald 73 ja Röpina suurvald 72 punktiga. Väandras aset leidnud Sakala regiooni mängus osales 8 võistkonda. Saarde

järel olid esikolmikus Türi 66 ja Viljandi 61 punktiga.

Saarde võistkonnas mängisid Eve Attim, Tõnu Pärn, Matis Song ja Ruth Song. Stardivalmis varumängijad on Kadri Karon ja Kätlin Laur.

Teine eelringi Sakala mäng toimub 15. detsembril tõenäoliselt jällegi Väandras.

Matis Song

Saarde mälumänguvõistkond Eesti Maakilb

SULGPALL

01. detsembril 2018 kell 12.30 Kilingi-Nõmme spordihoones

Vanuseklassid:
M ja N sünd. 1999 ja varem
M ja N sünd. 2003 – 2000
P ja T sünd. 2004 ja hiljem

Osalusasu:
Eelregistreerudes koolinoored 2,-€, täiskasvanud 5,-€

Eelregistreerimine ja täpsem info: WWW.SKSAARDE.EE
Eelregistreerimine lõpeb 30. novembril.

2018 Saarde Jõudumängu osalejate vahel loositakse paar MIZUNO spordijalatsid. Loosimine toimub 4. jaanuaril 2019 ilvese peol.

ALAS-KUUL AS TOOTUS- JA TEENINDUSTRIE SAARDE
SPORTLAND

**OÜ ESTEST PR ostab
METSA- JA PÖLLUMAAD
Tel 504 5215, 514 5215**

Spordiaasta parimate valimine

Saarde vald jätkab parimate sportlaste, sporditöötajate ja -sündmuste väljaselgitamist. Ettepanekuid nomineerimiseks ootame kuni 31. detsembrini 2018 e-posti aadressile spordihoone@ksaarde.ee. Aasta parimate selgitamisel arvestatakse tulemusi 2018. kalendriaasta kohta.

Spordiaasta parimad valitakse järgmistest kategooriast:

- aasta naissportlane (sünd. 1999 kuni 1979);
- aasta meessportlane (sünd. 1999 kuni 1979);
- noorsportlane, neiu (sünd. 2000 ja

- hiljem);
  - noorsportlane, noormees (sünd. 2000 ja hiljem);
  - spordiveteran, naine (sünd 1978 ja varem);
  - spordiveteran, mees (sünd 1978 ja varem);
  - aasta edendaja/sporditoetaja (sponsor);
  - aasta sporditöötaja, juhendaja, korraldaja, treener;
  - valla õnnestunuim spordisündmus;
  - aasta spordivõistkond
- Uue aasta algul seatakse nominendid 21 päevaks spordihoone kodu-

lehele rahvahääletuseks. Hääletuse ajal enam kandidaate juurde lisada ei saa. Rahvahääletust on kõige lihtsam teha internetis spordihoone kodulehel. Peale spordinõukogu – ja rahvahääletust avalikustatakse tulemused Saarde kultuuri- ja spordirahva tänapäev 2019. aasta veebruaris.

Lisainfo Kilingi-Nõmme spordihoone veebilehel.

Toivo Tallo
Kilingi-Nõmme
spordihoone juhataja

SAARDE KÄSITÖÖKESKUS AVATUD

KOLMAPÄEVAL 10-15
NELJAPÄEVAL 10-15
REEDEL 10-15
LAUPÄEVAL 10-15

Kokkuleppel: 58131606, 55550121

MTÜ Saarde Käsitöö

 Saarde Käsitöökeskus

UUS EESTI KOGUPERE SEIKLUSFILM

Eia jõulud Tondikakul

KILINGI-NÕMME KLUBIS
NELJAPÄEVAL, 13. DETSEMBRIL
KELL 18.00

PILET 3 €

SURJU PÕHIKOOLI OMA RIIGI VALITSUSE HEATEGEVUSPROJEKT SURJU HOOLDEKODU ELANIKELE ABIVAHENDITE SOETAMISEKS

SURJU RAAMATUKOGUS MÜÜME OMAVALMISTATUD KÄSI- TÖÖSEMEID JA KÜPSETISI KÄSI- TÖÖNÄITUSMÜÜGIL

ALATES **1. DETSEMBRIST.**

8. DETSEMBRIL TAASKASUTUS-
MATERJALIDEST JÕULUKAUNIS-
TUSTE VALMISTAMISE ÕPITUBA

15. DETSEMBRIL PIPARKOOKIDE
KAUNISTAMISE ÕPITUBA.

ISETEHTUD JÕULUEHTE KONKURSS

Konkursi tingimused:

- * Ehe peab olema ise tehtud – hästi tehtud
- * Kasutada võib kõiki materjale
- * Iga osaleja kohta max 3 ehet.

Ehted saab tuua Saarde Käsitöökeskusesse hiljemalt 20. detsembriks.

Ehteid hindavad käsitöökeskuse külastajad. Valitakse rahva lemmik. **PARIMATELE AUHINNAD!** Korraldab MTÜ Saarde Käsitöö

TEEME JÕULURÖÖMU ENDALE JA TEISTELE!

Ideid jõuluehete meisterdamiseks saab 15. detsembril kell 11 toimivas ÕPITOAS käsitöökeskuses. Võib kaasa võtta oma materjali: paelu, pärleid jne.

HEIDI TOOMINGA
FOTONÄITUS

Šveits eestlase pilgu läbi...

Kilingi-Nõmme klubis

Figuurisõbrad

Gruppi juhendab meie kogenud mentor Regina Karlep

-25 kg

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus
Pärnu 62, Kilingi-Nõmme, Pärnumaa

Esmaspäeviti kell 17:00

Grupiga tutvumine tasuta.

Võta vastu väljakutse ja tule Figuurisõprade gruppi!

Koos on kergem!

www.figuurisobrad.ee tel. 61 91 414

TULE TREENI KOERAI

KUTSIKATE TREENNID
TÄISKASVANUD KOERTE TREENNID
AGILITY
HOBIGRUPP
INDIVIDUAALTREENNID

Treeningud toimuvad Häädemeeste vallas, Võiste olmehoones

Uuri lähemalt ja registreeri www.treenikoera.ee või helista 5194 9085 Sandra

INVEST & HOLDING

HEA METSAOMANIK!

Kui soovid müüa oma kinnistut või metsaraiet, võta ühendust meiega, teeme Sulle parima pakkumise Saarde vallas.

Info telefonil 50 62 696
või kirjuta tanelhmg@gmail.com

ICON FITNESS5

22. detsembril 2018 kell 12.00
Kilingi-Nõmme spordihoones

Võistlusala:
Kangliga kükid
Kangliga rinnalt surumine
Lõuatõmbed
Jõutõmme kangliga
Triitsepsi surumine rööbaspuudel

Võistluskategooriad:
Noormehed (sünd 2000 või hiljem),
Mehed (sünd 1999 või varem), Naised

Osavõtutasu eelregistreerimisel 6,-€, võistluspäeval 12,-€

Eelregistreerimine ja täpsem info: WWW.SKSAARDE.EE

ALAS-KUUL AS TOOSTUSE TEHNIKUS, SPORTLAND

11. SK SAARDE KIIRUSLIK TSEMPIONAAT
SÕUDEARGOMEETRI TÕMMETES JA JOONEJOOKSUS

NÄDALAVAHETUSETI KILINGI-NÕMME SPORDIHOONES JA ESMASPÄEVITI TIHEMETSAS SPORDIHOONES

ALATES ISADEPÄEVA NÄDALAVAHETUSEST 10.11.2018

KOKKUKÄE ETAPPI, VÄHEMALT 5. ETAPIL OSALEVUTE VAHEL LOOSTIB SPORTLAND VED SPORDITALANÕUD 4. JAANUARIL 2019 TOIMIVAL ILVESE PEOL

OSALEJATE VAHEL LÄHEVAD LOOSTI KINKEKAARDID!

KINKEKAART
LÕUNASÖÖK KESKUNNA LÕUNIKUS

ALAS-KUUL AS TOOSTUSE TEHNIKUS, SPORTLAND

SAARDE VALLA LAHTISED MVI KORROONAS

KOOLINGOORTELE
13. detsembril 2018 kell 15.00
Tiheimetsa spordihoones

TÄISKASVANUTELE
26. detsembril 2018 kell 11.00
Tiheimetsa spordihoones

TASUTA!

täpsem info: WWW.SKSAARDE.EE

ALAS-KUUL AS TOOSTUSE TEHNIKUS, SPORTLAND

JÕULUVANNAKS SAAMISE SALADUS
Karksi-Paldja Esietendus 20. novembril 2018

KILINGI-NÕMME KLUBIS REEDEL, 30. NOVEMBRIL KELL 11.30
PILET 8 €

ALAS-KUUL AS TOOSTUSE TEHNIKUS, SPORTLAND

SAARDE JÕULUTURNIIR 2018
SUHKUR? SÖBER VÕI VAENLANE

P 11. NOV Isadepäeva maleturniir Kil-N klubis
K 14. NOV Õhkrelvadest laskmise + maastikuvibu võistlus
L 24. NOV ENNU pinksiturniir
T 1. DETS Sulgpall
N 6. DETS Töötuba: Suhkur - söber või vaenlane 1. osa kell 16.30
R 7. DETS Võrkpall (pallilahing kuni 4 klass)
R 13. DETS Koroonas (Saarde valla noorte MV)
N 20. DETS Praktiline töötuba: Suhkur - söber või vaenlane 2. osa kell 16.30
R 21. DETS JõuluLED
L 22. DETS Fitness5
K 26. DETS Koroonas (Saarde valla MV)
L 29. DETS Saaljalgpalliturniir täiskasvanutele
R 4. JAAN Ilvese pidu

Täpsem info: WWW.SKSAARDE.EE

ALAS-KUUL AS TOOSTUSE TEHNIKUS, SPORTLAND

KILINGI-NÕMME KLUBIS
laupäeval, 1. detsembril kell 16.00

10 aastat idamaist tantsu Kilingi-Nõmmes

HABIBI JÕULUKONTSERT

külalised Pärnust ja Karksi-Nuiast

pilet 2 €

ALAS-KUUL AS TOOSTUSE TEHNIKUS, SPORTLAND

14. detsember, algusega 20.00 Tall Seltsimajas

aastalõpupidu

Pilet broneerimisel 5 € peoõhtul 10 €
Broneerimine 03. detsember-13. detsember.
Info: Astrid 518 4634

Tantsuks **"Meelis Band"**

silmailu pakub tantsutrupp **"Celavy"**

õhtut juhib **Tiit Savason**

Laua katab igaüks ise!
Saabumas ka jõuluvana!!!

ALAS-KUUL AS TOOSTUSE TEHNIKUS, SPORTLAND

Pühapäeval, 9. detsembril
algusega kell 9.00

KILINGI-NÕMME KLUBIS

JÕULULAAT

MÜÜGIL KÄSITÖÖ JA MUU JÕULUKAUP

Loterii - iga loos võib!

TULGE MÜÜMA JA OSTMA!
Teeme jõuluostud meeldivas õhkkonnas!

Info ja registreerimine tel. 56 626 942; eesi.kolla@gmail.com
Korraldajad MTÜ AIK Livonia ja Kilingi-Nõmme Klubi

ALAS-KUUL AS TOOSTUSE TEHNIKUS, SPORTLAND

AASTALÕPUPIDU
29. DETSEMBRIL ALGUSEGA KELL 20.00
TIHEMETSAS SPORDIHOONES

KARL-ERIK TAUJAR BAND

KABAREETRUPP DANCE WONDERLAND

MOSQUITO

ÕHTUJUHI LUDAR PAJULA

FOTOBOX!

Pilete eelmüük 12€ kuni 20. detsembrini. Samal õhtul 15€.
Piletite eelmüük ja kohtade broneerimine Kilingi-Nõmme Klubis.
Info telefonil 5569 5715

ALAS-KUUL AS TOOSTUSE TEHNIKUS, SPORTLAND

Kuhu minna meie vallas

26. novembrist kuni 31. detsembrini
Kilingi-Nõmme klubis Heidi Toominga näitus
„Šveits eestlase pilgu läbi...“

Teisipäeval, 27. novembril kell 9.00-11.00
Kilingi-Nõmme klubis doonoripäev

Reedel, 30. novembril kell 11.30 Kilingi-Nõmme
klubis Viljandi Laste- ja Noorteteater Reky
etendus „Jõuluvanaks saamise saladus“

Laupäeval, 1. detsembril kell 12.30 Kilingi-
Nõmme spordihoones Saarde jõuluturniir
sulgpallis

Laupäeval, 1. detsembril kell 16.00
Kilingi-Nõmme klubis idamaiste tantsude trupi
Habibi jõulukontsert

Pühapäeval, 2. detsembril kell 11.00 Saarde
kirikus esimese adventi jumalateenistus
Kell 14.00 Kilingi-Nõmme klubis Nele-Liis Vaiksoo
ja Olav Ehala adventikontsert

Kell 16.00 adventitulede süütamine
Kilingi-Nõmme kesklinnas

Neljapäeval, 6. detsembril kell 16.30 Tihemetsa
spordihoones töötuba „Suhkur – sõber või
vaenlane?“ I osa

Reedel, 7. detsembril kell 9.30 Kilingi-Nõmme
spordihoones võrkpalli pallilahing (1.-4. klassid)

Laupäeval, 8. detsembril kell 12.00
Kilingi-Nõmme klubis Eesti meistrivõistluste etapp
mälumängus

Pühapäeval, 9. detsembril kell 9.00 Kilingi-
Nõmme klubis Livonia jõululaat

Pühapäeval, 9. detsembril kell 16.00
Kilingi-Nõmme klubis klubi Eakas jõulupidu

Teisipäeval, 11. detsembril kell 18.00 mälumäng
Surju Põhikoolis

Kolmapäeval, 12. detsembril kell 17.00 üld- ja
vabaõppe õpilaste kontsert Kilingi-Nõmme
muusikakoolis

Neljapäeval, 13. detsembril kell 13.00 klubi Eakas
jõulupidu Kilingi-Nõmme klubis

Neljapäeval, 13. detsembril kell 15.00 Tihemetsa
spordihoones noorte jõuluturniir koroonas

Neljapäeval, 13. detsembril kell 18.00
Kilingi-Nõmme klubis koguperefilm „Eia jõulud
Tondikakul“

Reedel, 14. detsembril kell 20.00 Tali Seltsimajas
aastalõupidu

Esmaspäeval, 17. detsembril kell 11.00 beebide
lusikapidu Kilingi-Nõmme klubis

Esmaspäeval, 17. detsembril kell 17.00
Kilingi-Nõmme muusikakooli jõulukontsert ja
jõulupidu Kilingi-Nõmme klubis

Neljapäeval, 20. detsembril kell 16.30 Tihemetsa
spordihoones töötuba „Suhkur – sõber või
vaenlane?“ II osa

Reedel, 21. detsembril kell 17.30 Kilingi-Nõmme
discgolfirajal paarisdiscgolfivõistlus „JõuluLED“

Laupäeval, 22. detsembril kell 12.00
Kilingi-Nõmme spordihoones fitnessi jõuluturniir

Kolmapäeval, 26. detsembril kell 11.00 Tihemetsa
spordihoones Saarde jõuluturniir koroonas

Reedel, 28. detsembril kell 21.00 Surju
Rahvamajas aastalõupidu

Laupäeval, 29. detsembril kell 10.00
Kilingi-Nõmme spordihoones Saarde jõuluturniir
saaljalgpallis

Laupäeval, 29. detsembril kell 20.00 Tihemetsa
spordihoones aastalõupidu

Teisipäeval, 1. jaanuaril kell 0.30 Kilingi-Nõmme
klubis tantsuga uude aastasse

Detsembrikuu toimetused Saarde kirikus

Laupäeval, 1. detsembril kell 14.00 Laste- ja
noortepäev Saarde kirikus. Küläs sõbrad Inglismaalt.

Pühapäeval, 2. detsembril kell 11.00
1. adventipühapäeva missa.

Pühapäeval, 9. detsembril kell 11.00 2.
adventipühapäeva missa. Jutlustab Stuart Chalmers
UK-st

Pühapäeval, 16. detsembril kell 11.00 3. adventi-
pühapäeva missa

Laupäeval, 22. detsembril kell 15.00 Laste- ja
noortepäeva jõulupidu Saarde kirikus.

Pühapäeval, 23. detsembril kell 11.00 4. adventi-
pühapäeva missa.

Esmaspäeval, 24. detsembril kell 16.00 jõuluõhtu
jumalateenistus.

Esmaspäeval, 24. detsembril kell 18.00 jõuluõhtu
jumalateenistus.

Teisipäeval, 25. detsembril kell 10.00 Kristuse
sündimispüha missa.

Pühapäeval, 30. detsembril kell 11.00 aastalõpu
palvus kirikus.

Mälestame lahkunuid

ELMUR KOLTŠIN
25.09.1938 – 03.11.2018

AIME ORASMÄE
18.04.1948 – 11.11.2018

TARMO ORASMÄE
28.12.1968 – 13.11.2018

ANDRES SARAPUU
23.10.1968 – 17.11.2018

FIIVA OTSTAVEL
10.06.1918 – 20.11.2018

ELLA SPRENK
25.02.1927 – 20.11.2018

ERIKA TOOMLA
06.06.1955 – 19.11.2018

JOHANNES TEEARU
16.03.1943 – 22.11.2018

OSTAME METSAMAAD

Eesti parimad hinnad. Võib olla kaasomand.
Tel 5382 3482

Igale metsamaa müüjale kingituseks Türgi reis 2-le (koik hinnas)

Õnnitleme!

NOVEMBER

LIIDIA MÄGI	95
ELLA KAROTAMM	93
SENTA SIBRITS	93
EELI-HELJOLA PÕLMA	92
VAIKE SAPAS	92
HELJA PÄRK	91
LOREIDA VENDIK	91
HILJA NIIDU	90
MEETA GRUFT	90
SENTA ANDESSAAR	90
AINO TALLAK	89
MAGDA SOOBİK	89
LINDA KALLO	87
LAINA PRUUL	87
ALBERT TÕIGAST	86
ARNOLD TUMM	85
JOHANNES KOPPEL	85
ENN KURM	80
JÜRI OKS	75

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0163, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

Uued vallakodanikud

LIINA LOO	12.10.2018
MIA-CASSANDRA KULDVÄLI	5.11.2018
IIRIS MANILETS	8.11.2018

NÕMMEPOISID OÜ

TEOSTAB KÕIKVÕIMALIKKE EHITUS-
JA RENOVEERIMISTÖID.

Küsi pakkumist tel 5454 4666 Tony
või e-posti aadressil
nommepoisid@gmail.com

POTTSEPATÖÖD

PLIIDID, AHJUD, KAMINAD –
EHITUS JA REMONT.

TEL. 5373 8046 HANNES

Olio Projekt OÜ

PAKUB
TEENUSEID

- Vee- ja kanalisatsioonitorustike ehitus
- Septikute, pumplate ja kogumismahutite paigaldus
- Kaeve- ja planeerimistöed, kalluriveod
- Paekillustiku ja erinevate pinnaste müük

Alar Oks
501 3325

info@olio.ee
www.olio.ee